

**UCHWAŁA NR XXVI/158/26
RADY GMINY CIECHANÓW**

z dnia 19 lutego 2026 r.

**w sprawie przyjęcia Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Ciechanów na lata
2026 – 2028**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, 1436) w związku z art. 17 ust. 2 pkt. 4 i art.110 ust.10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2025 r. poz. 1214 z późn.zm.) uchwala się co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Ciechanów na lata 2026 - 2028, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ciechanów.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu.

Przewodniczący Rady Gminy

Karol Makijonko

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Ciechanów na lata 2026-2028



Styczeń 2026 r.

Spis treści

I. Wprowadzenie	3
I 1. Wstęp	3
I 2. Zgodność z dokumentami strategicznymi	3
II. Podstawowe informacje o gminie	6
II 1. Lokalizacja	6
II 2. Struktura demograficzna gminy	7
III Potrzeby społeczne w świetle badań ankietowych	8
III 1. Cel badania, grupa badana i metodologia	8
III 2. Badanie dorosłych mieszkańców	9
III 2. 1. Grupa badana	9
III 2. 2. Ocena istotności problemów społecznych w gminie	11
III 2. 3. Ocena usług społecznych w gminie	14
III 2. 4. Rozumienie pojęcia deinstytucjonalizacji	18
III 2. 5. Sugerowane formy pomocy osobom potrzebującym	20
III 2. 6. Najpilniejsze formy wsparcia dla rodzin i dzieci w gminie	21
III 2. 7. Najpilniejsze formy wsparcia dla osób w kryzysie psychicznym	22
III 2. 8. Najpilniejsze formy wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności	23
III 3. Badanie uczniów	24
III 3. 1. Grupa badana	24
III 3. 2. Bezpieczeństwo i problemy psychologiczne	24
III 3. 3. Czas wolny	28
III 3. 4. Działania rekomendowane przez uczniów	29
III 4. Podsumowanie	31
IV Realizacja usług społecznych w gminie	32
V Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych	35
V 1. Obszary deinstytucjonalizacji usług, cele i kierunki działania	35
V 2. Zasady realizacji Planu	38
V 3. Monitoring i aktualizacja	39
V 4. Ewaluacja	40
V 5. Źródła finansowania	41
V 6. Zasoby gminy	42
VI Podsumowanie i uzasadnienie	43

I. Wprowadzenie

I 1. Wstęp

Lokalny plan deinstytucjonalizacji zakłada przejście od tradycyjnych form opieki instytucjonalnej do nowoczesnych, zindywidualizowanych form wsparcia środowiskowego, które lepiej odpowiadają na potrzeby osób wymagających pomocy. Celem nadrzędnym Planu jest wytyczenie kierunków rozwoju usług społecznych na szczeblu gminy, zarówno w zakresie koniecznych interwencji jak i realizacji działań w wymiarze profilaktycznym i prewencyjnym.

Opracowanie Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Ciechanów ułatwi uporządkowanie działań w zakresie rozwoju usług społecznych, wyznaczenie priorytetów oraz umożliwi dostęp do ubiegania się o środki z funduszy Unii Europejskiej, a także programów celowych z budżetu państwa.

Zakres dokumentu obejmuje analizę obecnego stanu opieki instytucjonalnej, określenie celów i działań niezbędnych do przeprowadzenia procesu, a także system monitorowania i ewaluacji postępów. Plan ten jest adresowany do wszystkich interesariuszy zaangażowanych w proces deinstytucjonalizacji, w tym do organów administracji publicznej, instytucji opiekuńczych, podmiotów ekonomii społecznej, społeczności lokalnych oraz samych beneficjentów

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Ciechanów na lata 2026 – 2028 zostały opracowane w oparciu o „Ogólnopolskie ramowe wytyczne tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych” przygotowane w ramach projektu „Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych”, a także Regionalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Mazowieckiego na lata 2026–2030 przyjętego uchwałą nr 2235/141/25 Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 15 grudnia 2025 r.

I 2. Zgodność z dokumentami strategicznymi

Plan został opracowany z uwzględnieniem dokumentów strategicznych opracowanych na szczeblu ogólnopolskim:

- Ogólnoeuropejskie Wytyczne dotyczące przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności,
- Strategia Rozwoju Usług Społecznych, polityka publiczna do roku 2030, z perspektywą do 2035 r.; wprowadzona Uchwałą nr 135 Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2022 r.,
- Strategia na rzecz osób z niepełnosprawnościami 2021-2030,

- Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030,
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej,
- Krajowy Program przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030,
- Wytyczne dotyczące realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027,
- Program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniorów”,
- Program Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka Wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego,
- Program Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego,
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2026.

Plan został opracowany z uwzględnieniem dokumentów strategicznych opracowanych na szczeblu wojewódzkim:

Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2030 – za cel główny przyjęło: Wzmacnianie kapitału ludzkiego, społecznego i kulturowego, większa spójność społeczna przez inwestycje społeczne. Celem nr I jest: Zapobieganie pogłębianiu się problemów społecznych poprzez wdrażanie programów i projektów na rzecz ogółu mieszkańców i wybranych grup (w tym mniejszości narodowych i etnicznych) oraz sprawne realizowanie polityki społecznej na Mazowszu. Celem nr II jest: Deinstytucjonalizacja i rozwój spersonalizowanych, zintegrowanych usług społecznych, w tym o charakterze środowiskowym. Natomiast Cel III brzmi: Inwestycje w służby społeczne oraz zawody pomocowe. Poprawa wizerunku pomocy społecznej.

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ za cel główny przyjęła: zapewnienie wysokiej jakości życia poprzez trwałe i zrównoważony przestrzennie rozwój województwa, służący wzrostowi znaczenia regionu w Europie i na świecie, przy poszanowaniu zasobów środowiska. Cele niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ciechanów wpisują się w przyjęty Obszar „społeczeństwo” oraz cel: Poprawa jakości i dostępności do usług społecznych oraz wzmocnienie kapitału ludzkiego i społecznego w ramach nowoczesnej gospodarki.

Plan został opracowany z uwzględnieniem dokumentów strategicznych opracowanych na szczeblu lokalnym:

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Ciechanowskim na lata 2017 – 2026 zakłada 7 głównych celów strategicznych odnoszących się do kwestii społecznych grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym:

- 1) Poprawa jakości i poziomu życia osób starszych,
- 2) Poprawa warunków życia mieszkańców poprzez zmniejszenie skali bezrobocia i jego skutków,
- 3) Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych,
- 4) Stworzenie systemowych rozwiązań wspierających rodzinę oraz rozwój pieczy zastępczej,
- 5) Profilaktyka w zakresie ograniczenia zjawisk patologicznych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych,
- 6) Doskonalenie systemu funkcjonowania pomocy społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Ciechanów na lata 2024 – 2030 zakłada za cel główny: „Ciechanów – Gmina bezpieczna, kreująca warunki do pełnego wspierania mieszkańców, poprzez realizację bieżących potrzeb społecznych”. Mając na względzie zasadność zapewnienia ciągłości działań oraz spójności prowadzonej polityki, zwłaszcza w obszarze społecznym, zdecydowano o podtrzymaniu dotychczas wytyczonych kierunków strategicznych (nieznacznie zmodyfikowanych), z uwzględnieniem bieżących zmian. Dodatkowo, uwzględniono przyjęte w Strategii Rozwoju Gminy cele strategiczne (zwłaszcza cel nr 1 „Doskonalenie warunków życia i pracy mieszkańców gminy”), a także cele operacyjne (zwłaszcza: Cel 1. Rozwój i doskonalenie kapitału społecznego oraz Cel 6. Tworzenie warunków do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców, turystów oraz innych osób przebywających na terenie gminy).

W konsekwencji określono następujące Cele Strategiczne:

- I. Rozwój systemu wsparcia rodziny ze szczególnym uwzględnieniem rodzin dysfunkcyjnych,
- II. Aktywizacja i integracja osób/grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem polityki senioralnej oraz osób z niepełnosprawnościami,
- III. Efektywna polityka prozdrowotna, zwłaszcza w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom,

Strategia Rozwoju Gminy Ciechanów do roku 2030 zakłada następujące cele strategiczne (długookresowe) samorządu gminy:

1. doskonalenie warunków życia i pracy mieszkańców gminy,
2. zrównoważony rozwój gminy w powiązaniu funkcjonalnym z miastem Ciechanów,
3. kształtowanie ładu przestrzennego w gminie,
4. osiągnięcie wysokiej pozycji konkurencyjnej gminy w subregionie ciechanowskim i na Mazowszu.

Cele strategiczne samorządu gminy osiągnęte będą poprzez realizację następujących celów operacyjnych:

1. rozwój i doskonalenie kapitału społecznego,
2. modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej,
3. rozwój obszarów wiejskich przy zachowaniu i pielęgnowaniu walorów środowiska przyrodniczego,
4. racjonalne wykorzystywanie zasobów przyrodniczych i kulturowych dla rozwoju gminy,
5. tworzenie warunków do selektywnego rozwoju osadnictwa z preferencją dla budownictwa jednorodzinnego,
6. tworzenie warunków do zapewniania bezpieczeństwa mieszkańcom, turystom oraz innym osobom przebywającym na terenie gminy,
7. doskonalenie funkcjonowania administracji samorządowej oraz innych instytucji świadczących w gminie usługi publiczne,
8. kształtowanie pozytywnego wizerunku i wysokiej pozycji konkurencyjnej gminy.

II. Podstawowe informacje o gminie

II 1. Lokalizacja

Gmina Ciechanów jest gminą wiejską, położoną w województwie mazowieckim i powiecie ciechanowskim.

Powierzchnia gminy wynosi 140,23 km², co stanowi 13,2% powierzchni powiatu ciechanowskiego.

Rys. 1. Mapa gminy Ciechanów.



Źródło: UG

Gminę Ciechanów tworzą 33 sołectwa: Baby, Chotum, Chruszczewo, Gąski, Gorysze, Grędzice, Gumowo, Kanigówek, Kargoszyn, Kownaty Żędowe, Mieszki- Różki, Mieszki Wielkie, Modelka, Modła, Niechodzin, Niestum, Nużewko, Nużewo, Pęchcin, Przążewo, Ropele, Rutki – Begny, Rutki- Borki, Rutki – Głowice, Rutki- Marszewice, Rydzewo, Rykaczewo, Rzeczki, Sokołów, Ujazdowo, Ujazdówek, Wola Pawłowska, Wólka Rydzewska.

Gmina Ciechanów sąsiaduje z: gminą miejską Ciechanów, gminą miejsko- wiejską Głinojeck oraz gminami: Regimin, Opinogóra, Sońsk, Ojrzeń, Gołym Ośrodek; Strzegowo (powiat mławski).

II 2. Struktura demograficzna gminy

Zgodnie z danymi GUS¹, gmina Ciechanów ma 7 399 mieszkańców, z czego 49,9% stanowią kobiety, a 50,1% mężczyźni. W latach 2002-2025 liczba mieszkańców wzrosła o 31,6%.

¹ Więcej: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ciechanow#dane-demograficzne, ewidencja ludności Gmina Ciechanów Stan na 31.12.2025 r.

Średni wiek mieszkańców wynosi 39,6 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa mazowieckiego (41,9) oraz mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski (42,7).

Gmina Ciechanów ma ujemny przyrost naturalny. W 2025 roku urodziło się 52 dzieci, zaś zgonów mieszkańców odnotowano 86. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,60 i jest znacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz porównywalny do współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. Z danych statystycznych wynika, że przyczyną tak wielu zgonów w gminie Ciechanów były choroby układu krążenia, nowotwory, choroby układu oddechowego.

W 2025 roku zarejestrowano 462 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 432 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Ciechanów 30. W tym samym roku 11 cudzoziemców zameldowało się na pobyt czasowy, a ilość wymeldowań wyniosła 1 - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 10. Na pobyt czasowy zameldowało się również 28 obywateli polskich, a wymeldowały się z pobytu czasowego 4 osoby, co daje saldo w ciągu roku wynoszące 24.

Gmina Ciechanów ma bardzo korzystną strukturę demograficzną: 59,8% mieszkańców gminy jest w wieku produkcyjnym, 21,7% w wieku przedprodukcyjnym, a najmniej, bo 18,5% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

III Potrzeby społeczne w świetle badań ankietowych

III 1. Cel badania, grupa badana i metodologia

Na potrzeby opracowania niniejszego Planu przeprowadzono z początkiem 2026 r. badanie ankietowe wśród losowo dobranych dorosłych mieszkańców gminy Ciechanów oraz uczniów ze szkół na terenie gminy.

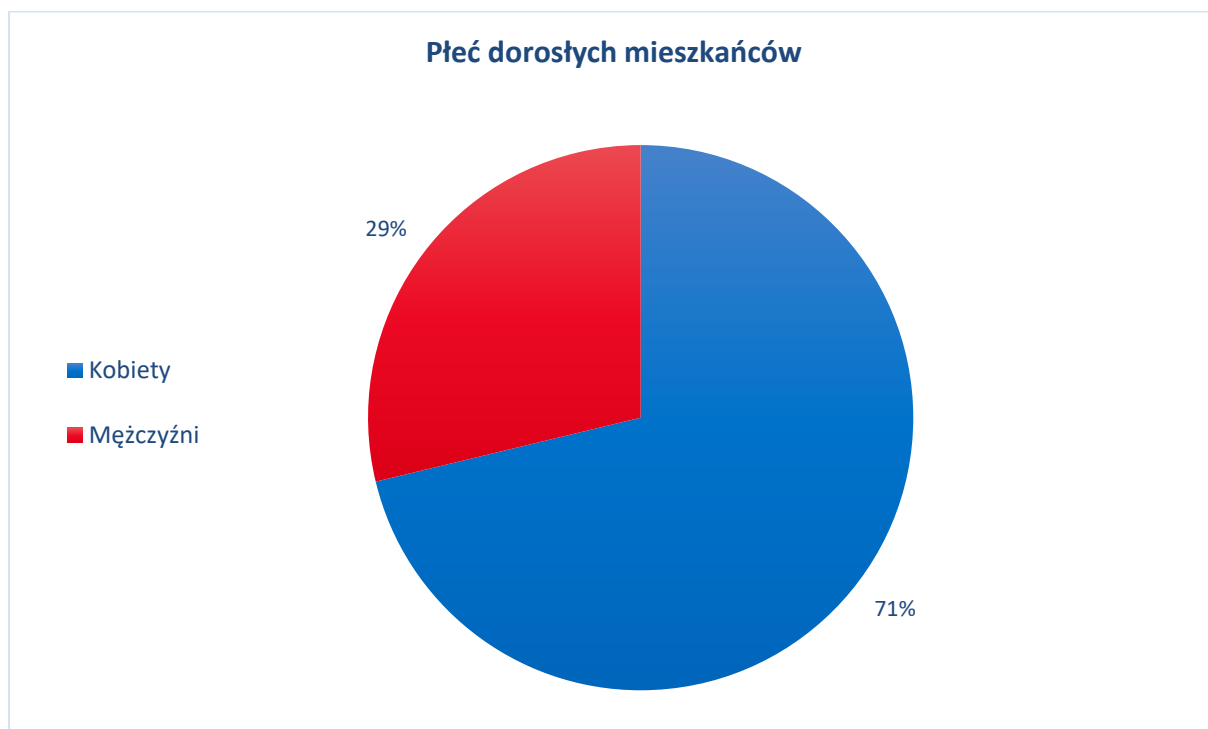
Wykorzystany w diagnozie losowy dobór próby umożliwił taki dobór respondentów, by stanowili oni jak najbardziej wartościowe źródło informacji o badanym zjawisku. Badania zostały wykonane zgodnie z metodologią ilościową, za pośrednictwem techniki CAWI (ang. *Computer Assisted Web Interview*), polegającej na przeprowadzeniu ankiety dostępnej w formie online. Pozwala ona na pełną anonimowość respondentów. Ankietowani byli informowani o anonimowym charakterze badania oraz o możliwości odstąpienia od badania na każdym jego etapie.

III 2. Badanie dorosłych mieszkańców

III 2. 1. Grupa badana

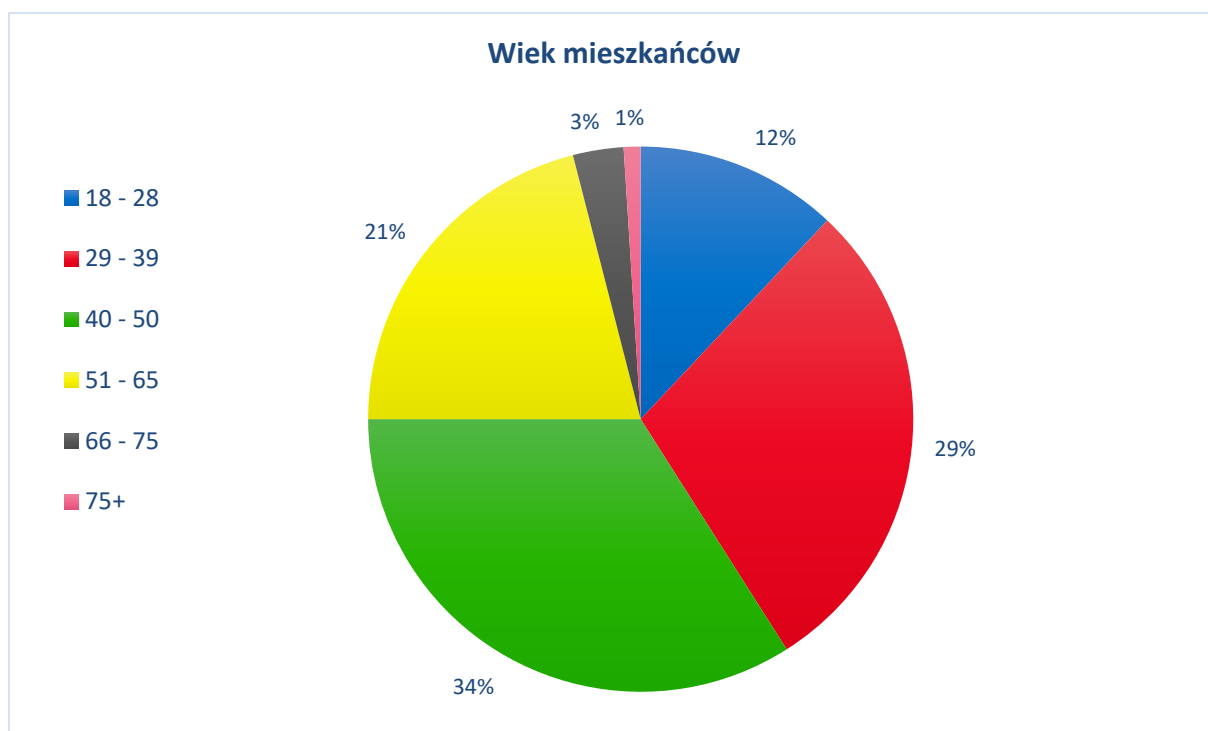
Na pytania ankietowe odpowiedziało 73 pełnoletnich mieszkańców gminy, w tym przeważają kobiety (71%).

Wykres 1. Płeć dorosłych mieszkańców



Respondenci reprezentują szeroki przekrój pod względem wieku. Najwięcej badanych zadeklarowało wiek 40-50 lat (34%), a niewiele mniej wiek 29-39 lat (29%). Natomiast 21% ma pomiędzy 51 a 60 lat. Najmłodsi badani (18-28) stanowią 12% ogółu, a najstarsi (66+) łącznie 4%.

Wykres 2. Wiek mieszkańców



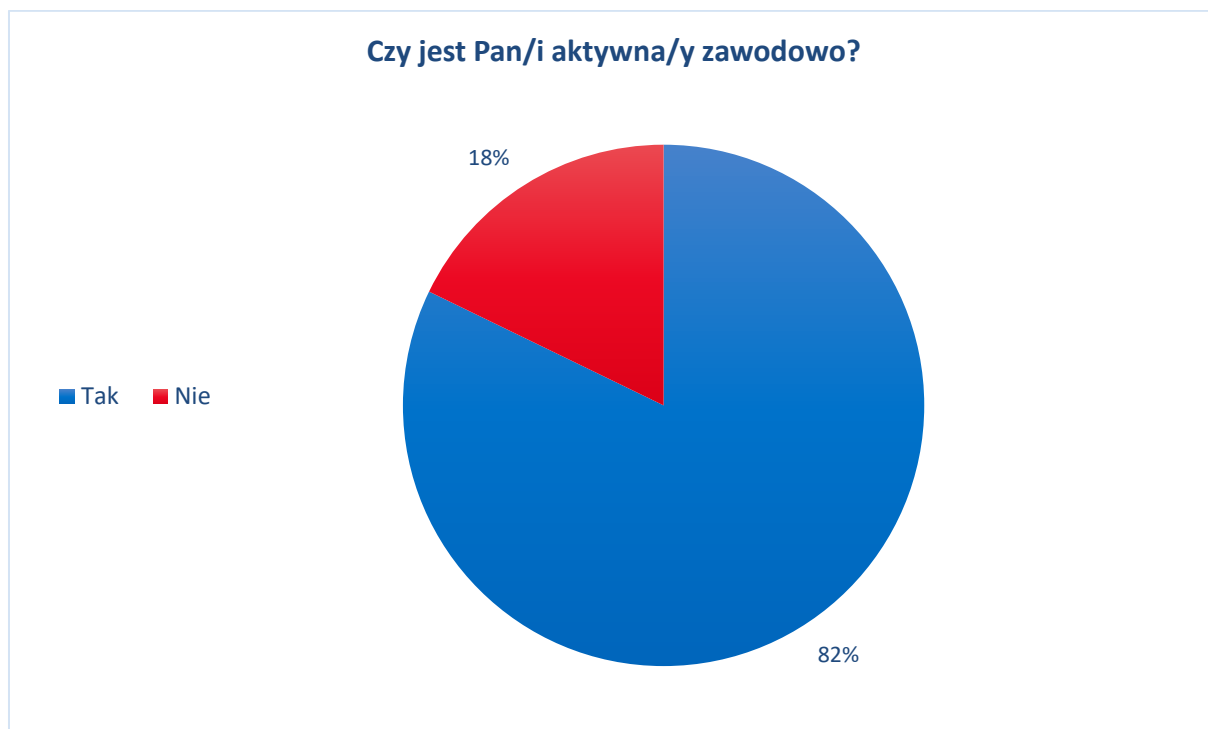
Ponad połowa (59%) badanych podała, że posiada wykształcenie wyższe, a druga w kolejności grupa (29%) ma średnie wykształcenie. Pozostałe łącznie 12% ukończyło samą szkołę zawodową lub podstawową.

Wykres 3. Wykształcenie mieszkańców



Badani mieszkańcy w przeważającej większości są aktywni zawodowo (82%).

Wykres 4. Aktywność zawodowa mieszkańców



III 2. 2. Ocena istotności problemów społecznych w gminie

Ponad połowa badanych mieszkańców ocenia każdy z wymienionych w pytaniu zjawisk jako bardzo lub raczej istotny problem w gminie Ciechanów.

W największym stopniu ankietowani dostrzegają problemy osób starszych (zdaniem 59% to problemy bardzo istotne, a 37% raczej istotne, co daje łącznie 96%).

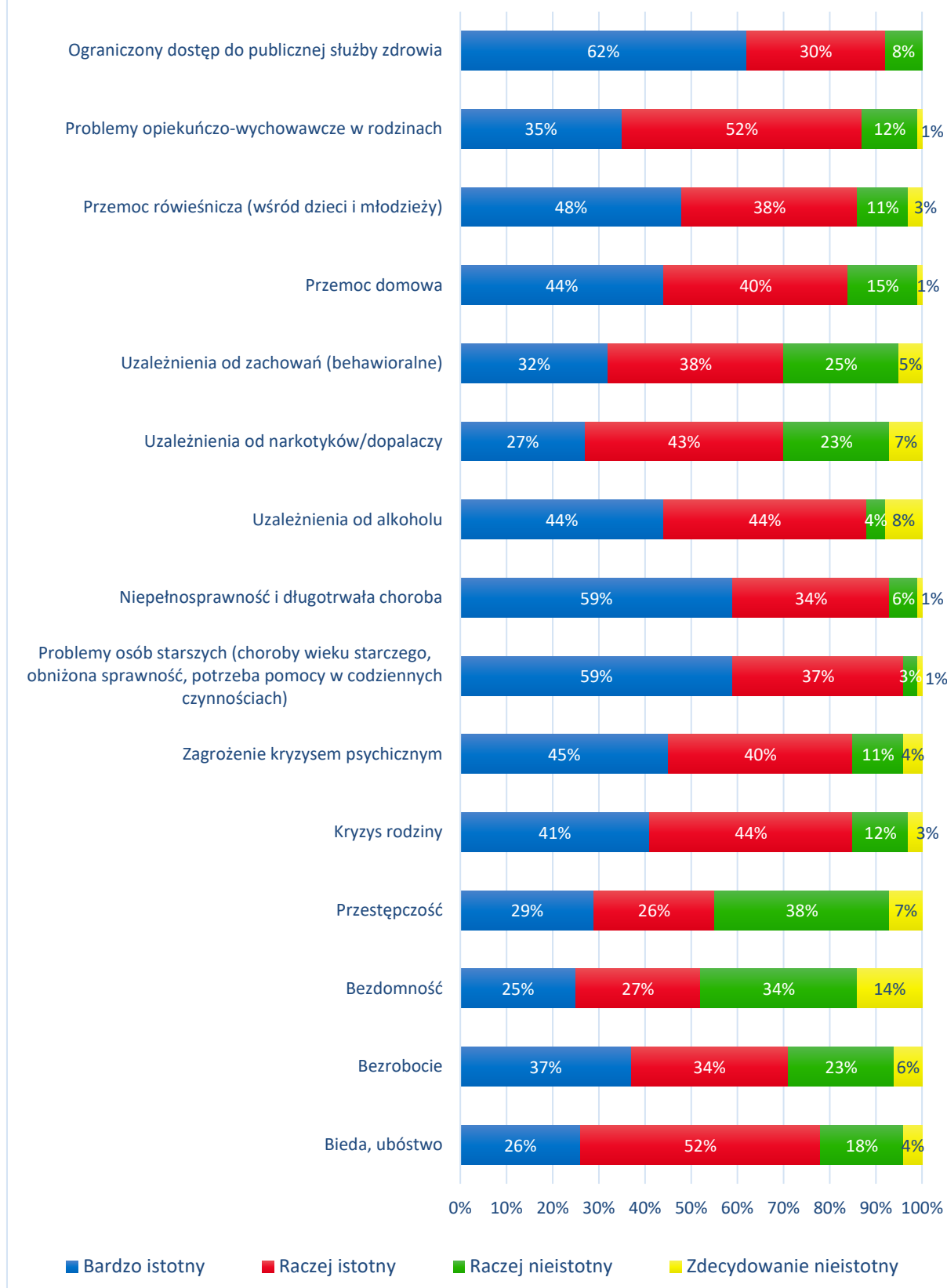
Na drugim miejscu znalazły się długotrwałe choroby i niepełnosprawność (zdaniem 59% to problemy bardzo istotne, a 34% raczej istotne, co daje łącznie 93%).

Natomiast w trzeciej kolejności badani wskazali na problem ograniczonego dostępu do publicznej służby zdrowia (zdaniem 62% to problemy bardzo istotne, a 30% raczej istotne, co daje łącznie 92%).

Z kolei w najmniejszym stopniu badani uznali bezdomność za problem w gminie (zdaniem 25% to problemy bardzo istotne, a 27% raczej istotne, co daje łącznie 52%).

Wykres 5. Istotne problemy w środowisku lokalnym

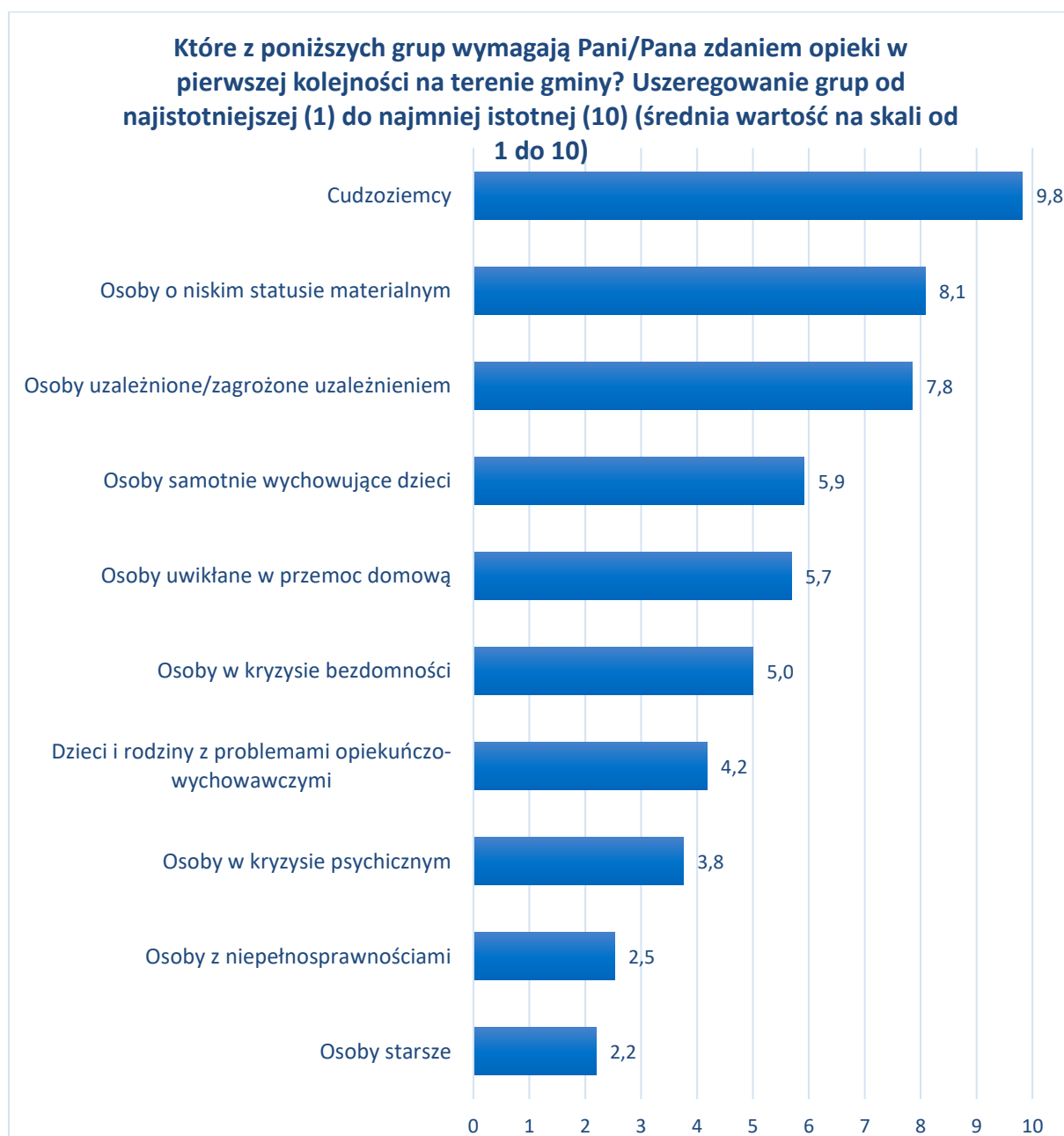
Jakie są najważniejsze problemy mieszkańców gminy?



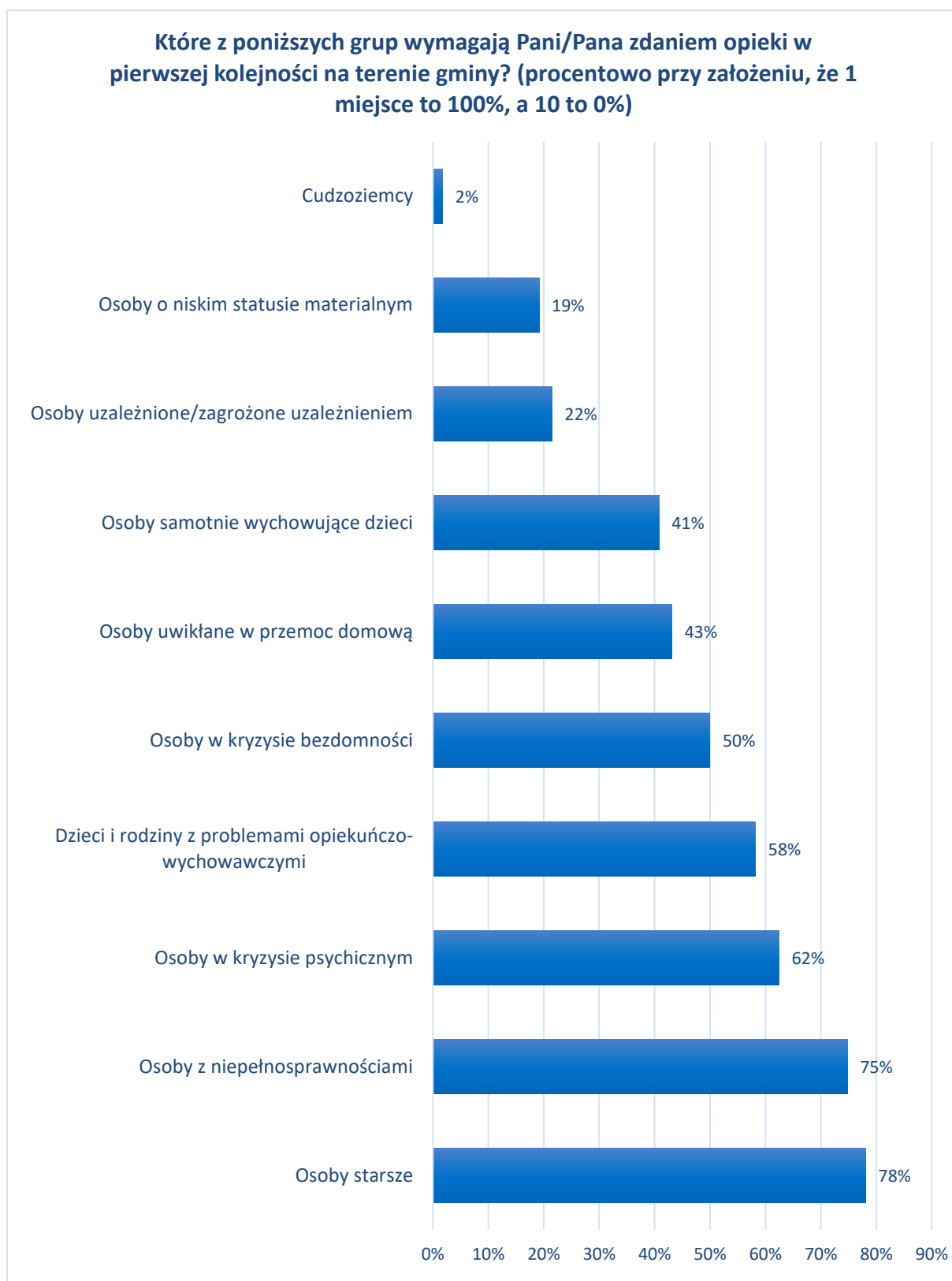
Na dwóch następnych wykresach zaprezentowano wyniki dotyczące opinii ankietowanych na temat grup mieszkańców gminy, które ich zdaniem wymagają zapewnienia pilnej opieki.

Z udzielonych odpowiedzi wynika, że opieki wymagają głównie osoby starsze (tak uważa 78% badanych, a według średniej zajmowanego miejsca jest to wynik 2,2). W drugiej kolejności są to osoby z niepełnosprawnościami (75%, a według średniej zajmowanego miejsca: 2,5). Natomiast w trzeciej są to dzieci osoby w kryzysie psychicznym (62%, a według średniej zajmowanego miejsca: 3,8).

Wykres 6. Grupy mieszkańców wymagających pilnej opieki – średnia zajmowanego miejsca w skali od 1 do 10, gdzie 1 oznacza "najpilniejsza" a 10 - "najmniej pilna"



Wykres 7. Grupy mieszkańców wymagających pilnej opieki – procentowe wartości średniej w skali od 1 do 10, gdzie 1 oznacza " najpilniejsza " (100%) a 10 - " najmniej pilna " (0%)



III 2. 3. Ocena usług społecznych w gminie

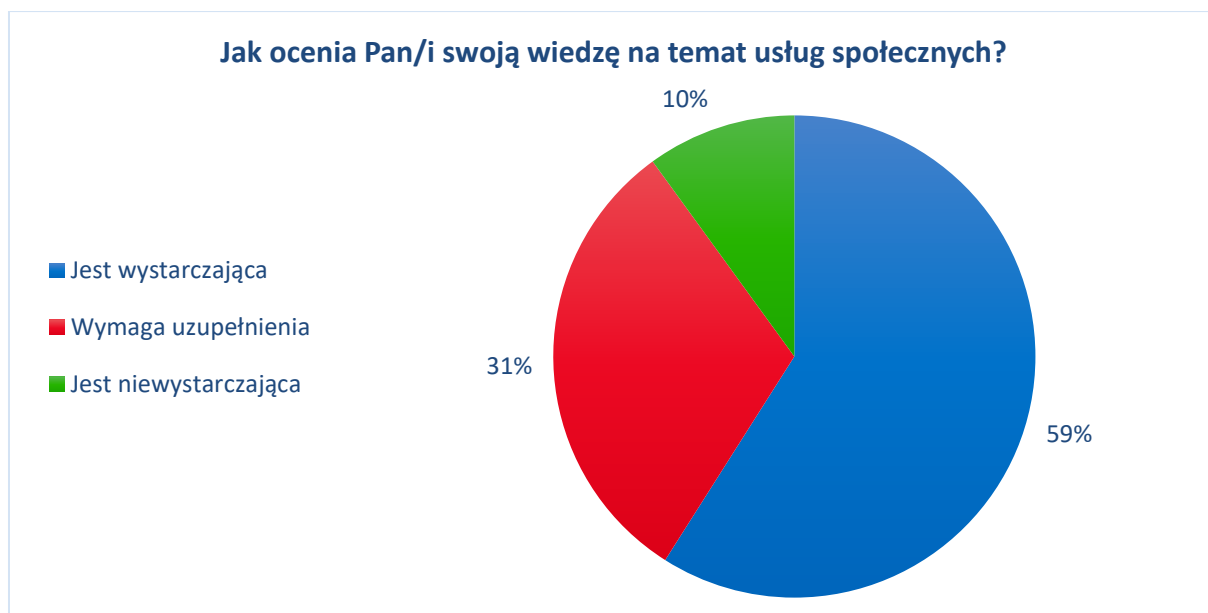
Ankietowani mieszkańcy w większości (71%) nie korzystali z pomocy społecznej.

Wykres 8. Korzystanie przez mieszkańców z pomocy społecznej



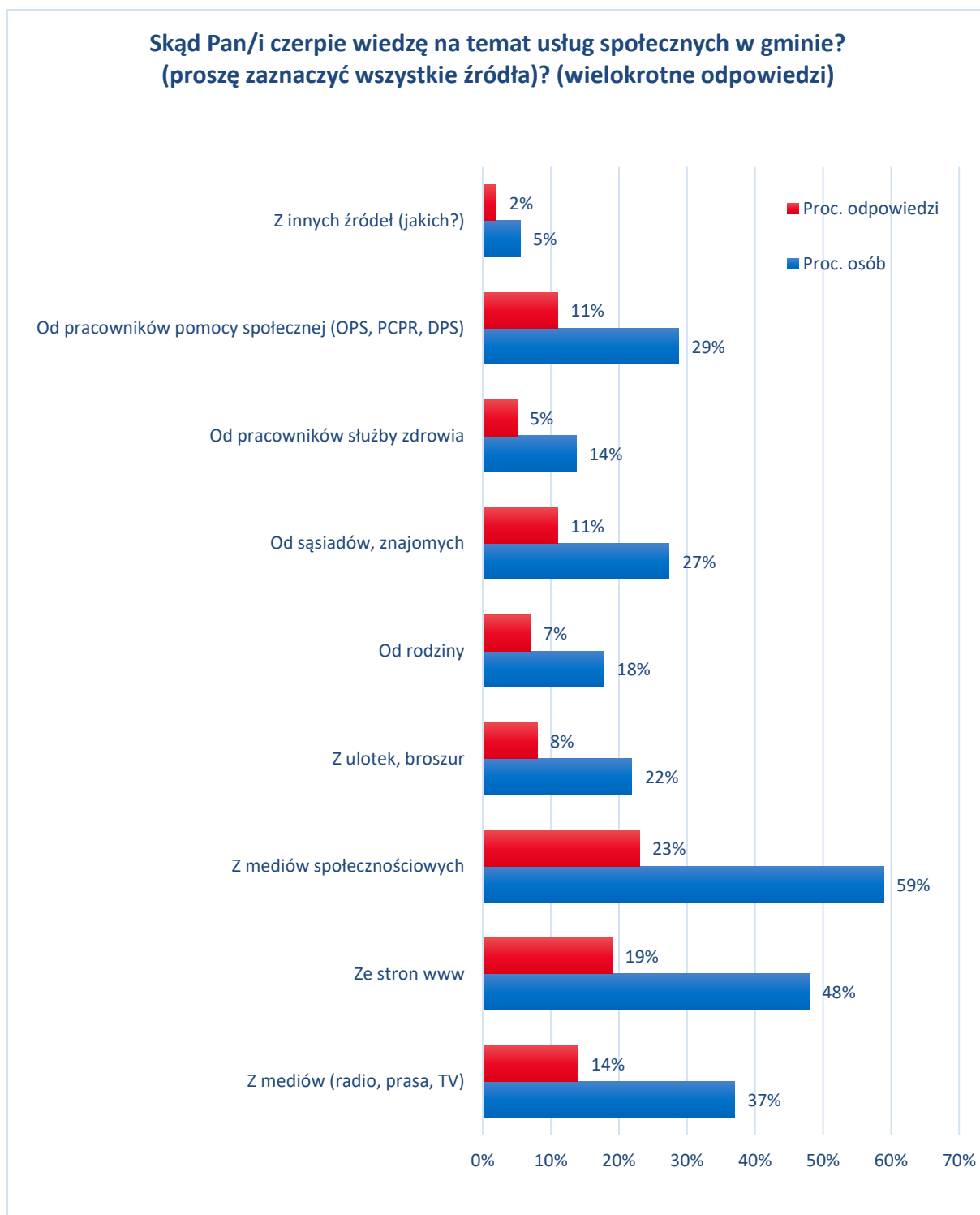
Ponad połowa badanych (59%) ocenia jako wystarczający swój poziom wiedzy na temat usług społecznych. Niewiele ponad 1/3 ankietowanych (31%) uważa, że wymaga ona uzupełnienia, a pozostałe 10% przyznaje, że ich wiedza w tym zakresie jest niewystarczająca.

Wykres 9. Wiedza mieszkańców na temat usług społecznych



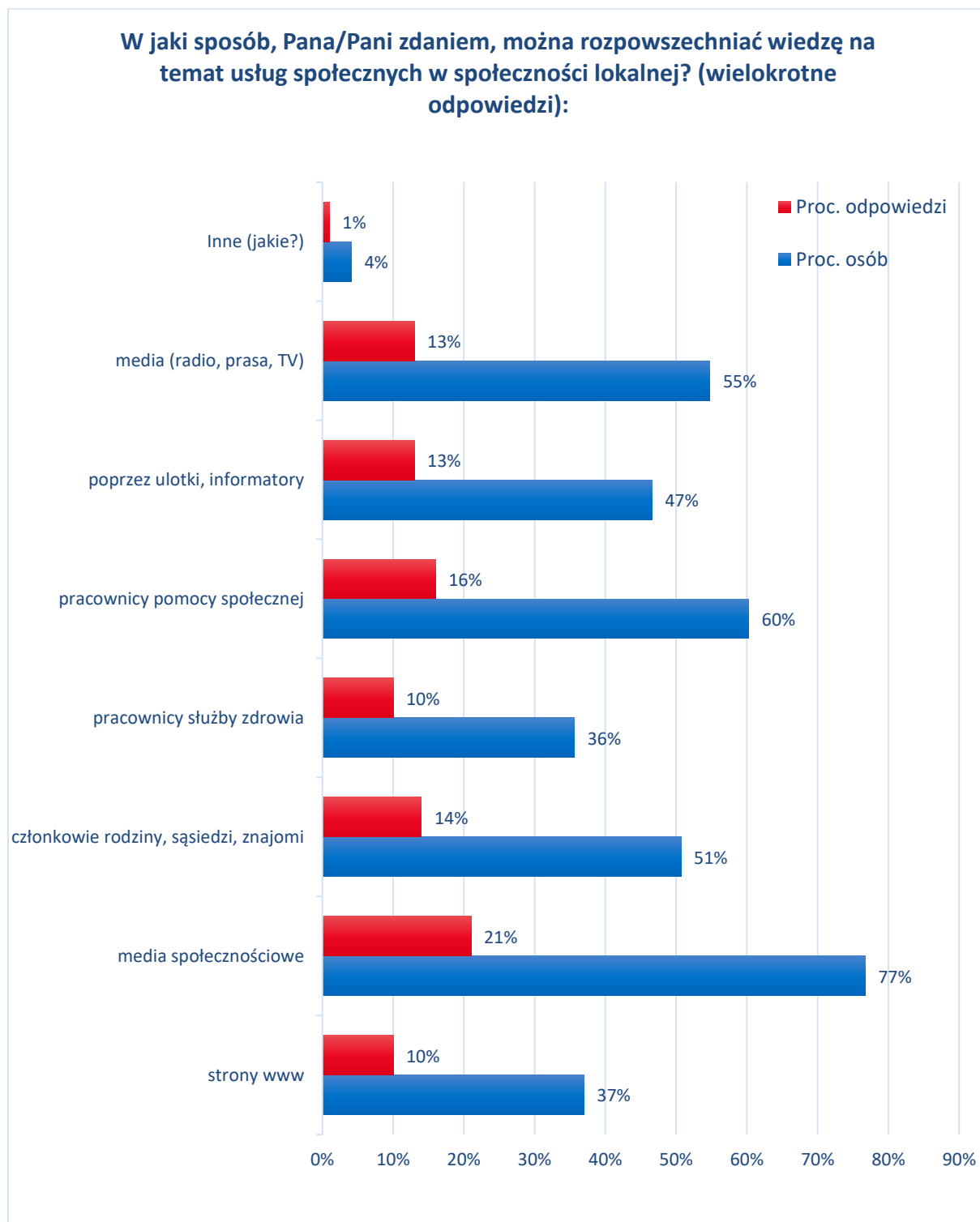
Mieszkańcy najczęściej pozyskują wiedza na temat usług społecznych oferowanych w gminie z mediów społecznościowych (59%), a w drugiej kolejności ze stron internetowych (48%).

Wykres 10. Źródła wiedzy mieszkańców na temat usług społecznych w gminie



Zdaniem mieszkańców najlepsze formy rozpowszechniania wiedzy na temat usług społecznych w społeczności lokalnej to media społecznościowe (77% osób), pracownicy pomocy społecznej (60%) oraz media (50%).

Wykres 11. Najlepsze formy rozpowszechniania wiedzy na temat usług społecznych w społeczności lokalnej



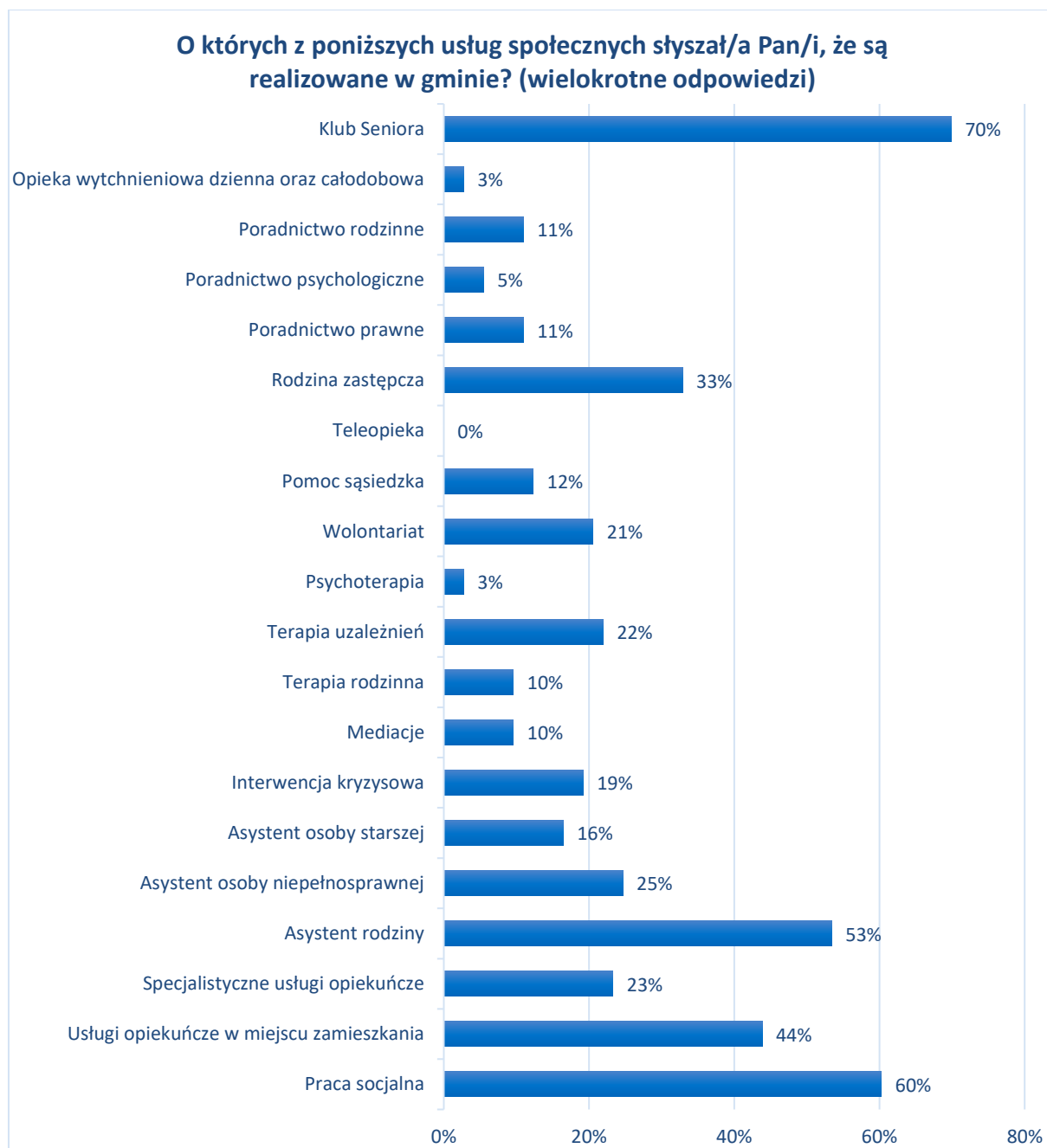
Na pytanie o to, które formy usług społecznych w gminie Ciechanów są znane jej mieszkańcom, wybijają się trzy odpowiedzi:

- klub seniora (70%)
- praca socjalna (60%)

- asystent rodziny (53%).

Żaden z respondentów nie zaznaczył opcji teleopieki, a najmniej badanych wskazało na opiekę wytchnieniową (3%) oraz psychoterapię (3%).

Wykres 12. Wiedza mieszkańców na temat realizacji różnorodnych usług społecznych w gminie



III 2. 4. Rozumienie pojęcia deinstytucjonalizacji

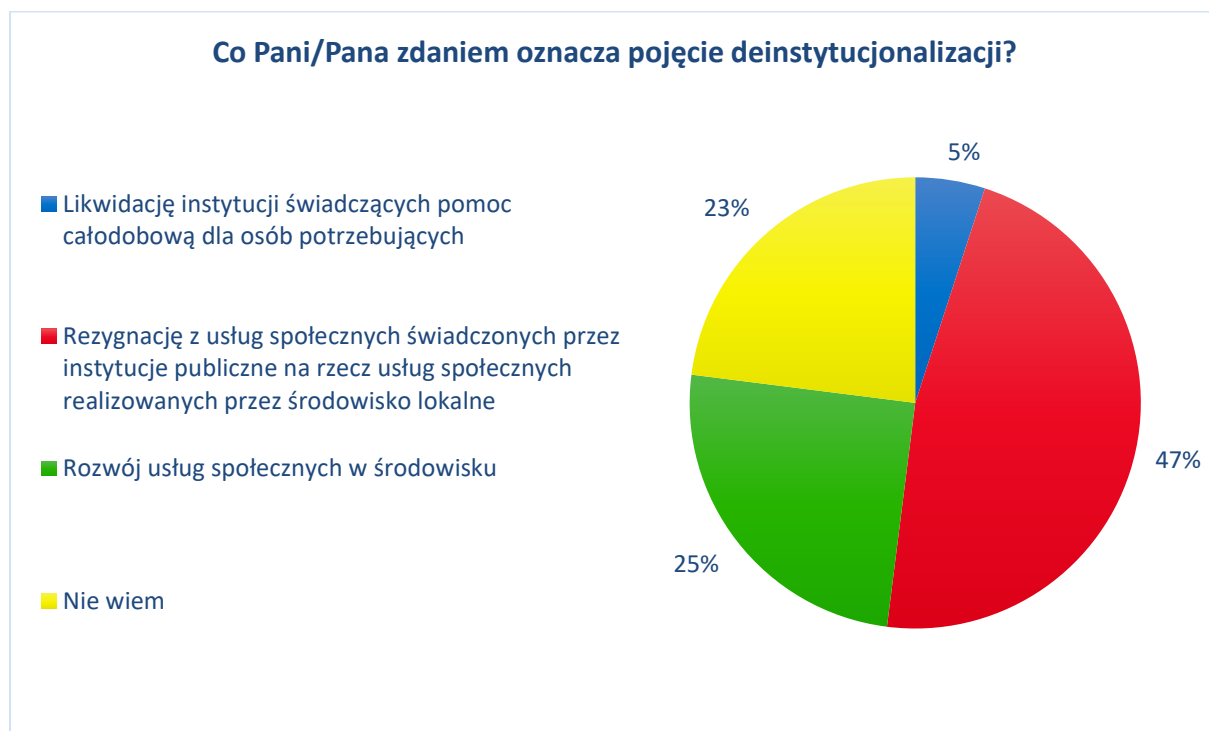
Mieszkańcy w sposób zróżnicowany podchodzą do pojęcia deinstytucjonalizacji. Największa grupa ankietowanych (47%) postrzega deinstytucjonalizację jako rezygnację

z usług społecznych świadczonych przez instytucje publiczne na rzecz usług społecznych realizowanych przez środowisko lokalne.

W opinii 25% badanych proces deinstytucjonalizacji polega na rozwoju usług społecznych w środowisku, a 5% na likwidacji instytucji świadczących pomoc całodobową dla osób potrzebujących.

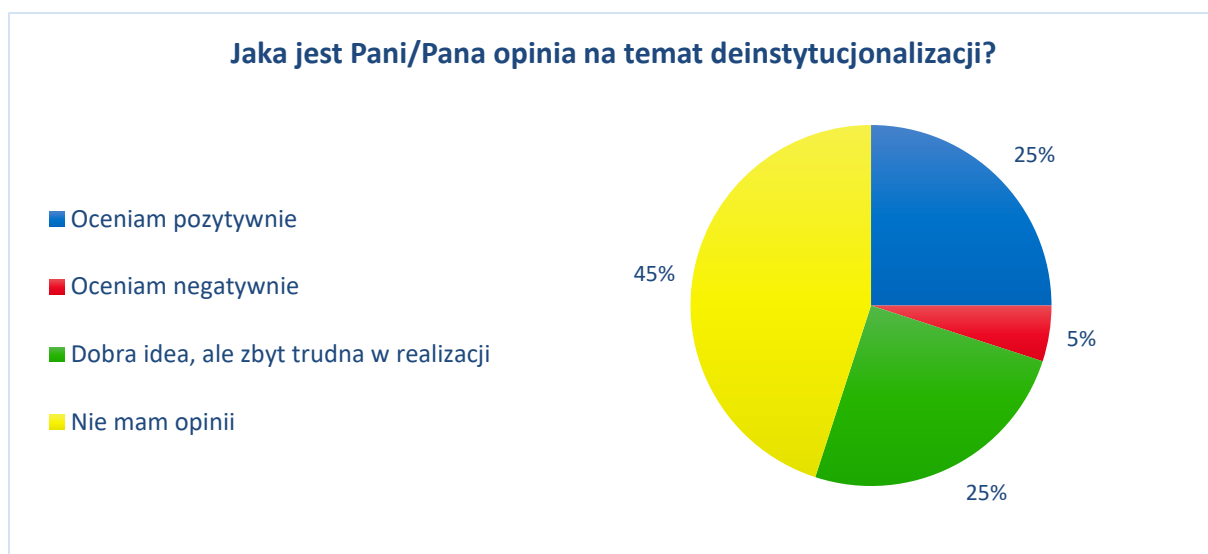
Jest też zauważalna grupa (25%), która przyznaje wprost, że nie wie, czym jest deinstytucjonalizacja.

Wykres 13. Rozumienie pojęcia deinstytucjonalizacji przez mieszkańców



Największa grupa (45%) nie ma opinii na temat deinstytucjonalizacji. Negatywnie wypowiada się 5%, a równo połowa popiera ten proces. W tym 25% ocenia ją pozytywnie, a 25% uważa, że idea deinstytucjonalizacji jest dobra, ale zbyt trudna w realizacji.

Wykres 14. Opinia mieszkańców na temat deinstytucjonalizacji

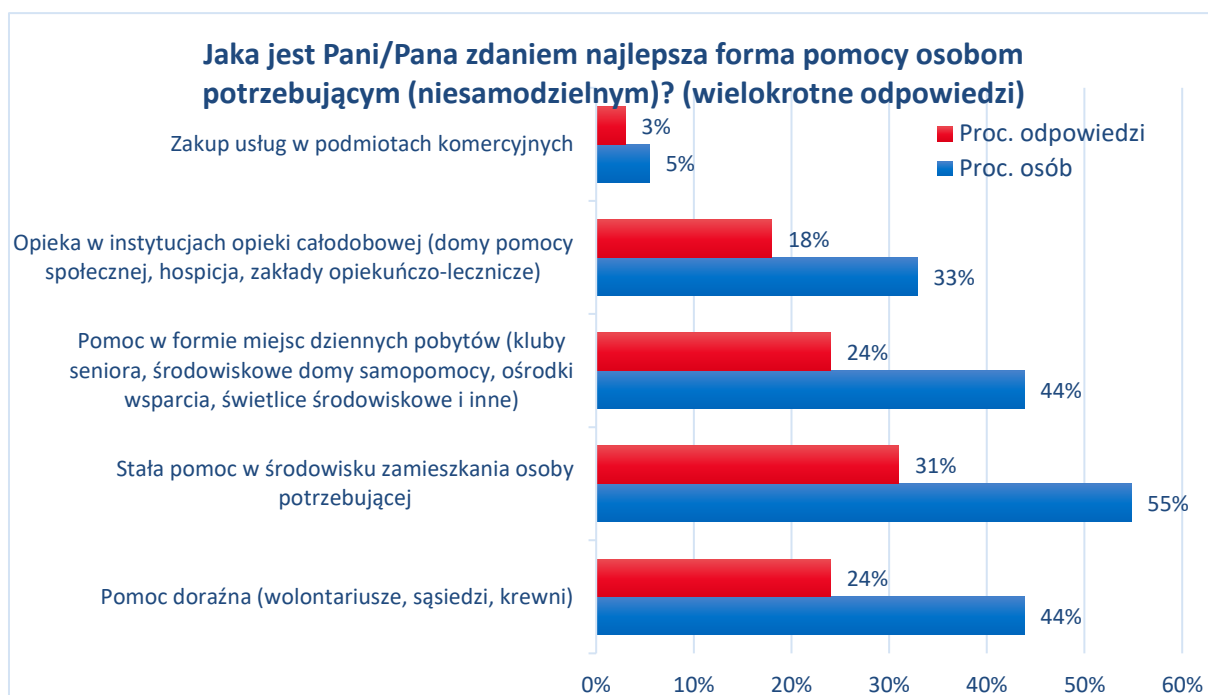


III 2. 5. Sugerowane formy pomocy osobom potrzebującym

Zdaniem ponad połowy (55%) badanych najlepsza forma pomocy osobom potrzebującym to stała pomoc w miejscu zamieszkania takich osób, co jednoznacznie potwierdza potrzebę wdrożenia procesu deinstytucjonalizacji.

W dalszej kolejności mieszkańcy sygnalizują potrzebę opieki w dziennych miejscach pobytu (44%) oraz świadczenie pomocy doraźnej (44%).

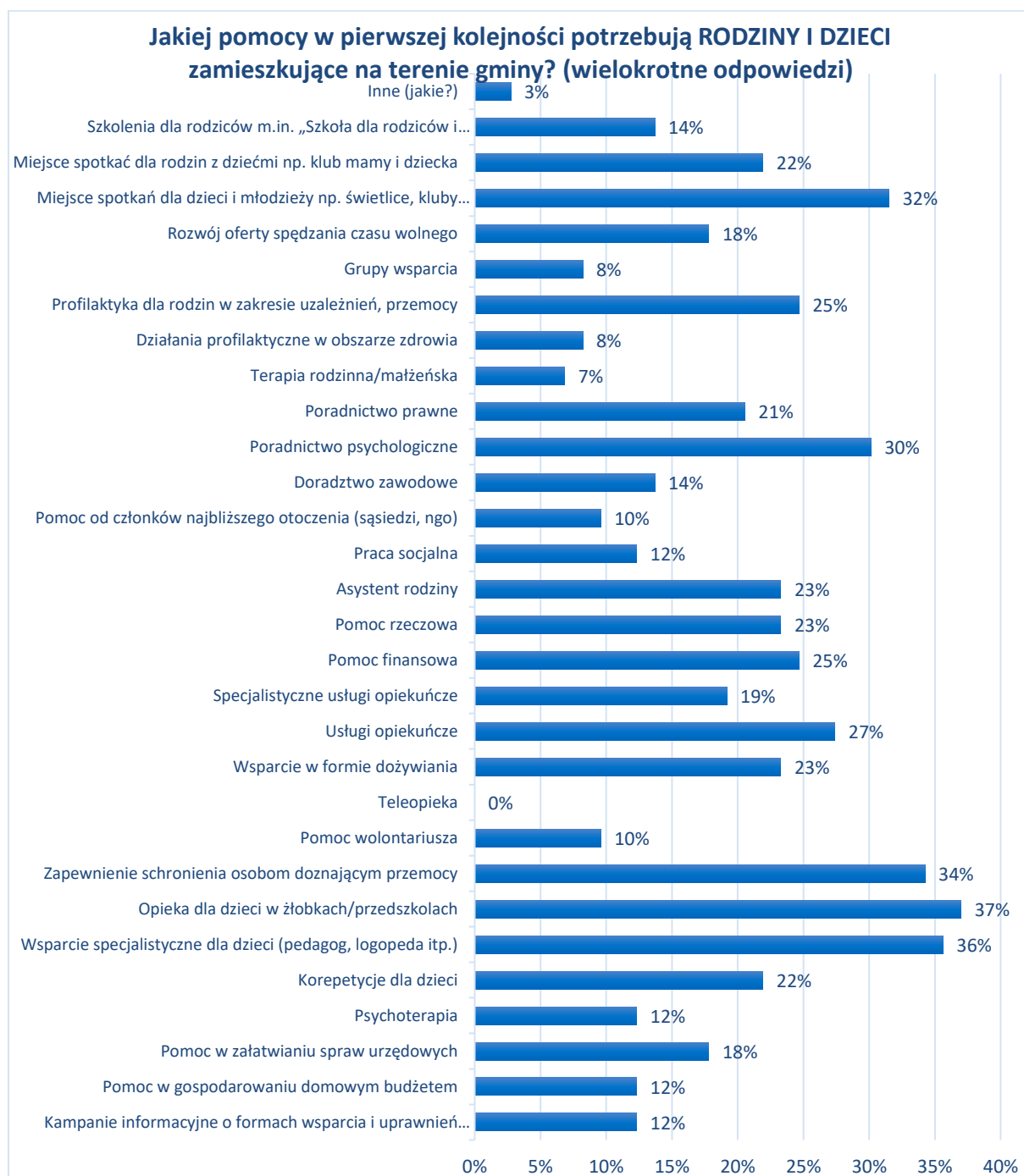
Wykres 15. Najlepsza wg mieszkańców forma pomocy osobom potrzebującym



III 2. 6. Najpilniejsze formy wsparcia dla rodzin i dzieci w gminie

Z 30 podanych w pytaniu form wsparcia dla rodzin i dzieci najwięcej (37%) rekomendacji objęło opiekę dla dzieci w szkołach i przedszkolach. W drugiej kolejności mieszkańcy rekomendują wsparcie specjalistyczne dla dzieci (36%), a w trzeciej zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej (34%). Żaden z badanych nie zasygnalizował potrzeby wdrożenia systemu teleopieki.

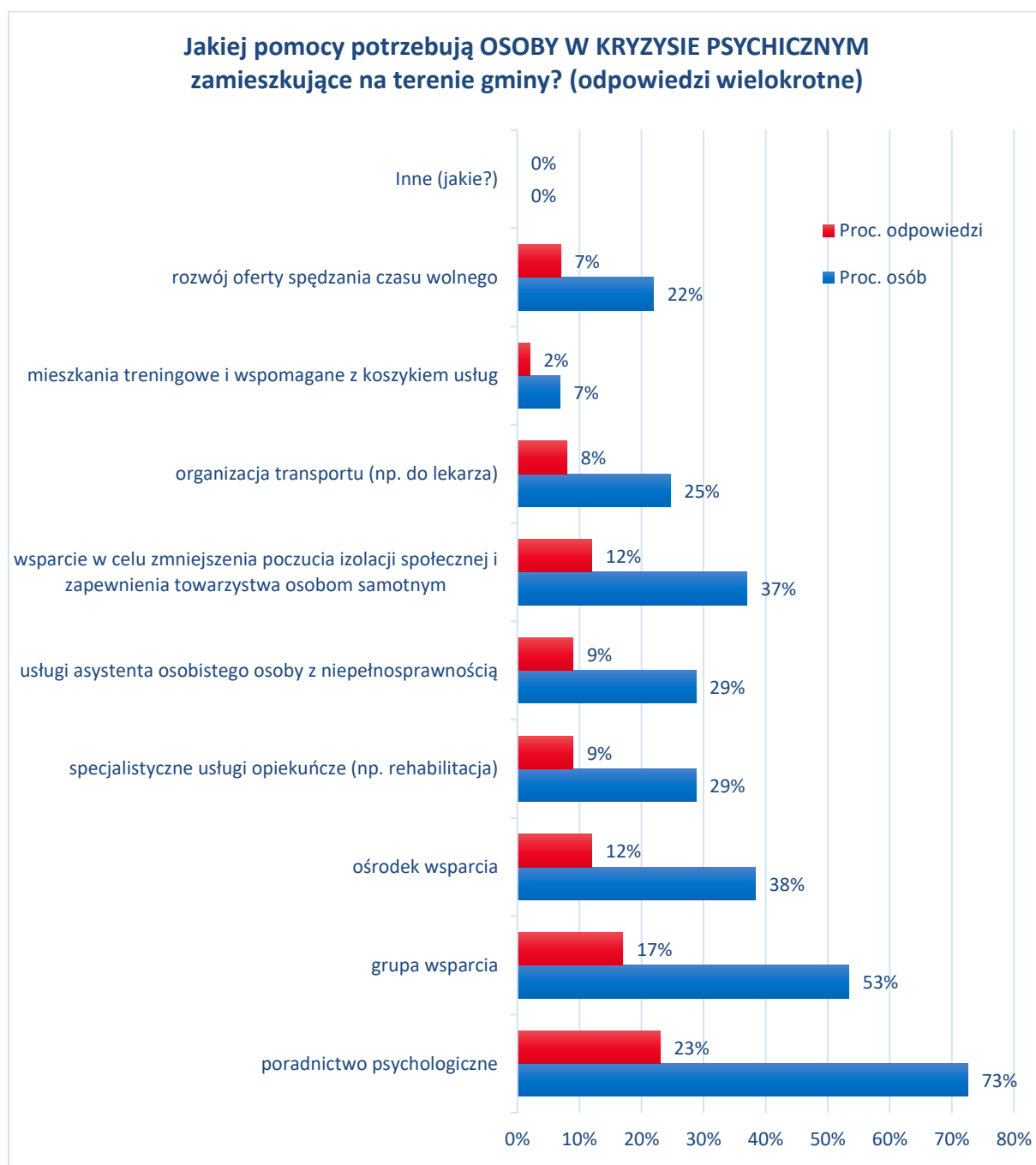
Wykres 16. Najpilniejsze formy wsparcia dla rodzin i dzieci w gminie



III 2. 7. Najpilniejsze formy wsparcia dla osób w kryzysie psychicznym

Zdaniem ponad połowy ankietowanych najbardziej potrzebne formy wsparcia dla osób w kryzysie psychicznym to: poradnictwo psychologiczne (73% osób) i grupy wsparcia (53%). Badani mieszkańcy dostrzegają również potrzebę zapewnienia pozostałych z podanych form wsparcia, aczkolwiek już w mniejszym stopniu.

Wykres 17. Identyfikacja pomocy potrzebnej dla osób w kryzysie psychicznym

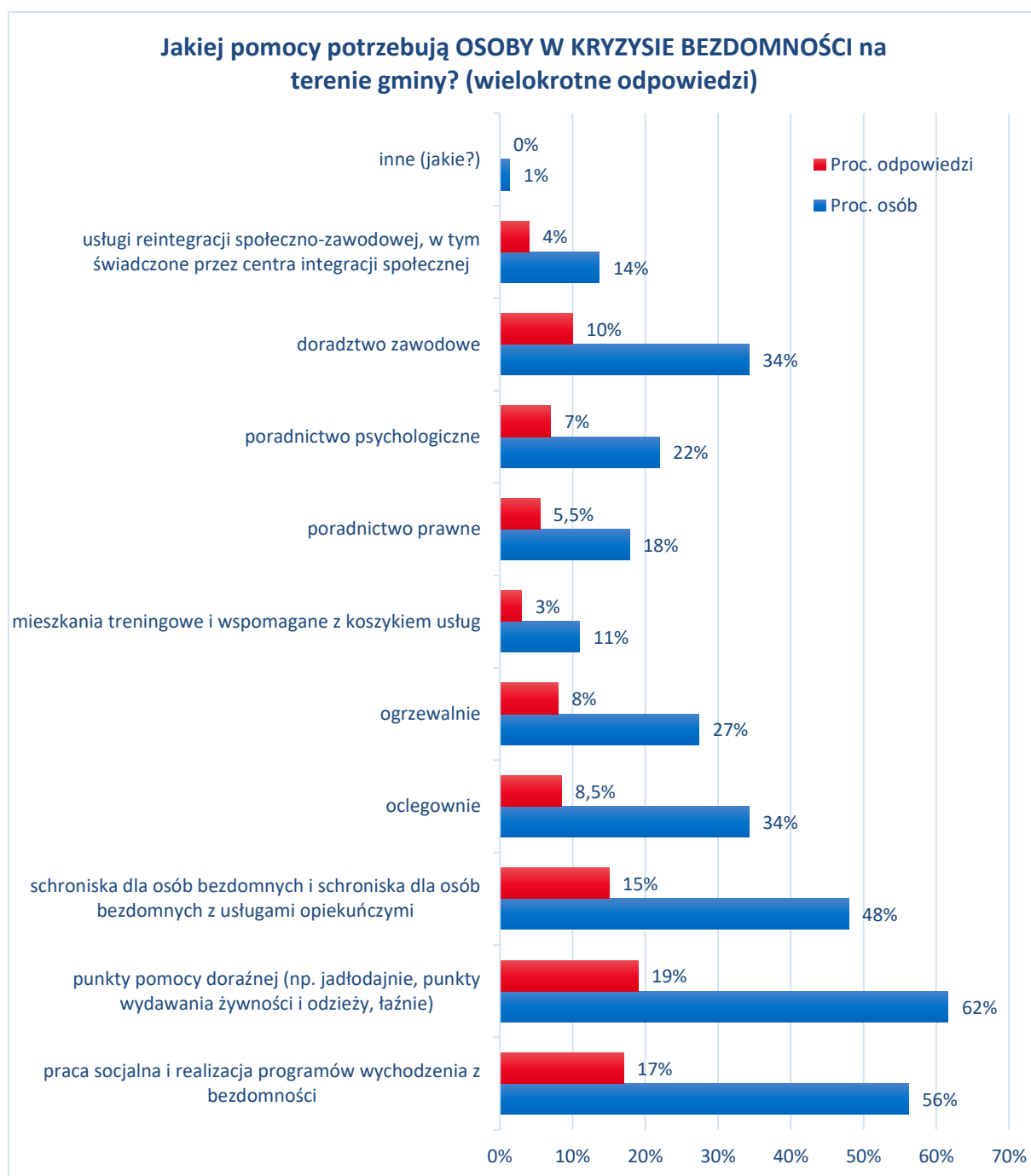


III 2. 8. Najpilniejsze formy wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności

Zdecydowanie najwięcej mieszkańców (62%) opowiedziało się za potrzebą wsparcia osób w kryzysie bezdomności poprzez zorganizowanie punktu pomocy doraźnej.

W drugiej kolejności jest to praca socjalna i realizacja programów wychodzenia z bezdomności (56%).

Wykres 18. Identyfikacja pomocy potrzebnej dla osób w kryzysie bezdomności

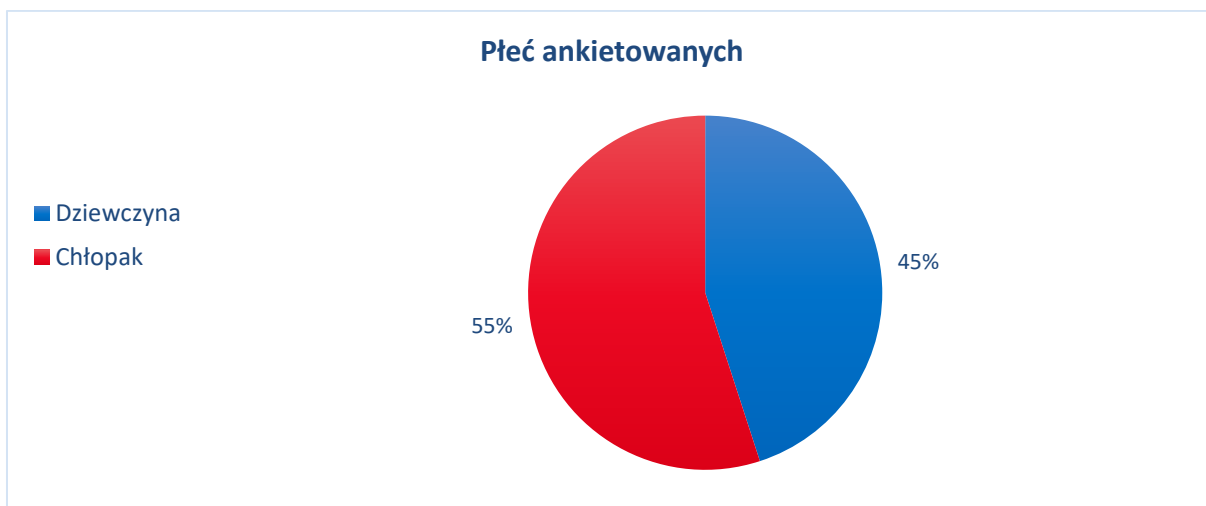


III 3. Badanie uczniów

III 3. 1. Grupa badana

Na pytania odpowiedziało łącznie 100 uczniów z klas 4-8 szkół podstawowych z terenu gminy Ciechanów. Ponad połowę stanowili chłopcy (55%).

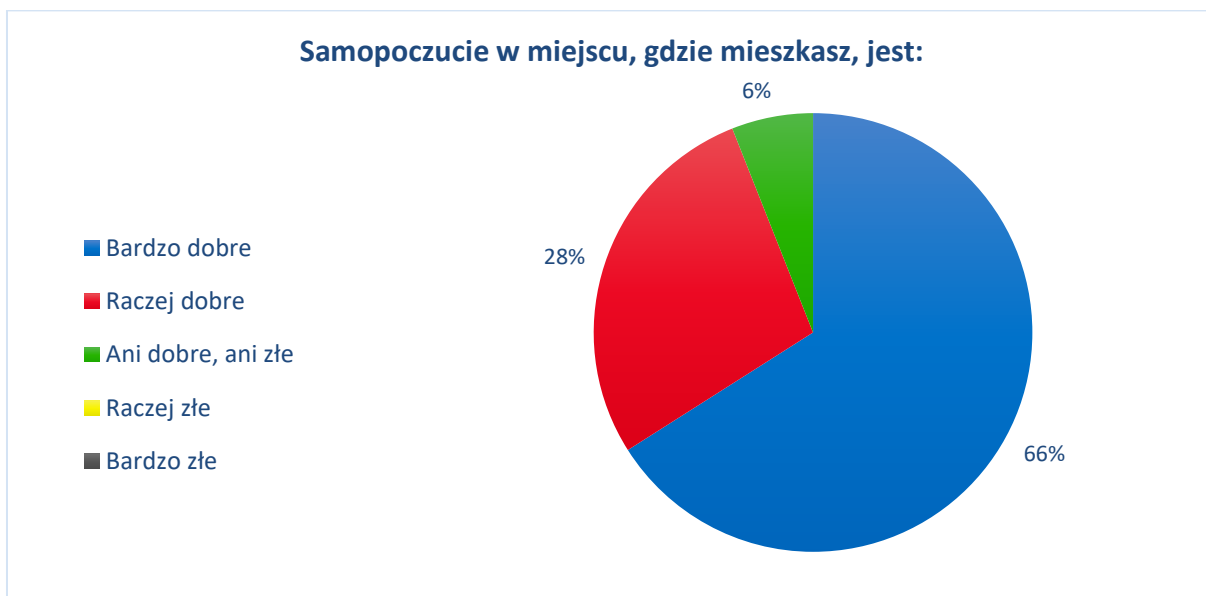
Wykres 19. Płeć uczniów



III 3. 2. Bezpieczeństwo i problemy psychologiczne

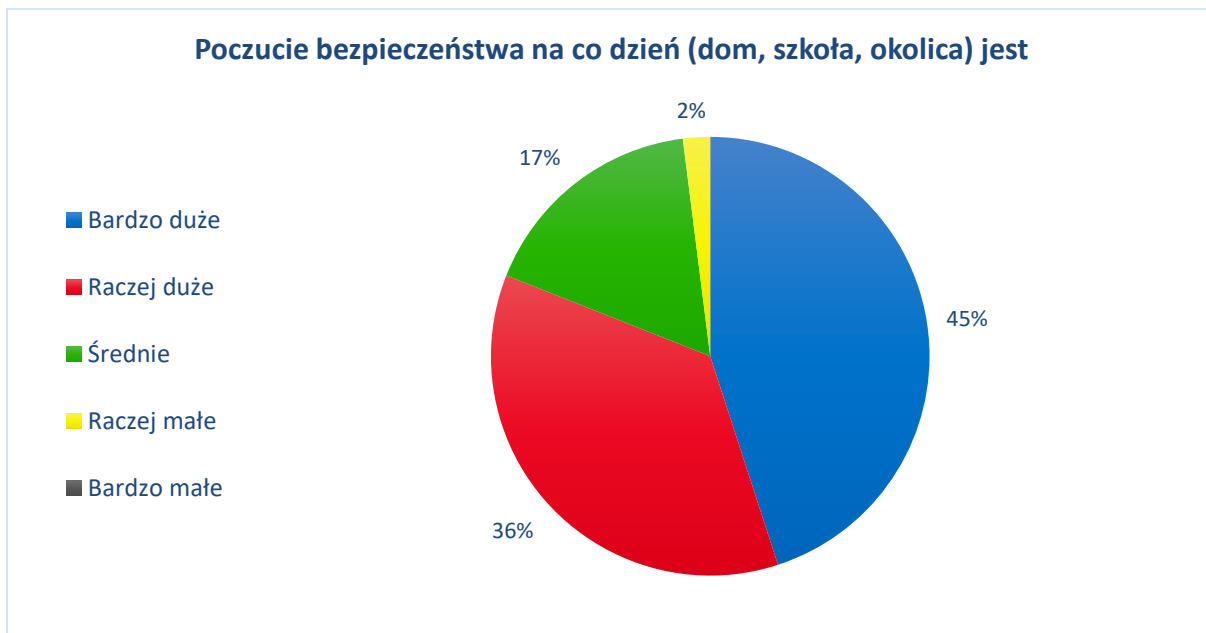
Ponad połowa (66%) uczniów oświadczyła, że bardzo dobrze czuje się w miejscu swojego zamieszkania, a 28% przyznaje, że czuje się raczej dobrze. Natomiast pozostałe 6% nie czuje się ani dobrze, ani źle. Żaden z uczniów nie podał, że czuje się w swoim domu źle lub bardzo źle.

Wykres 20. Samopoczucie uczniów w miejscu zamieszkania



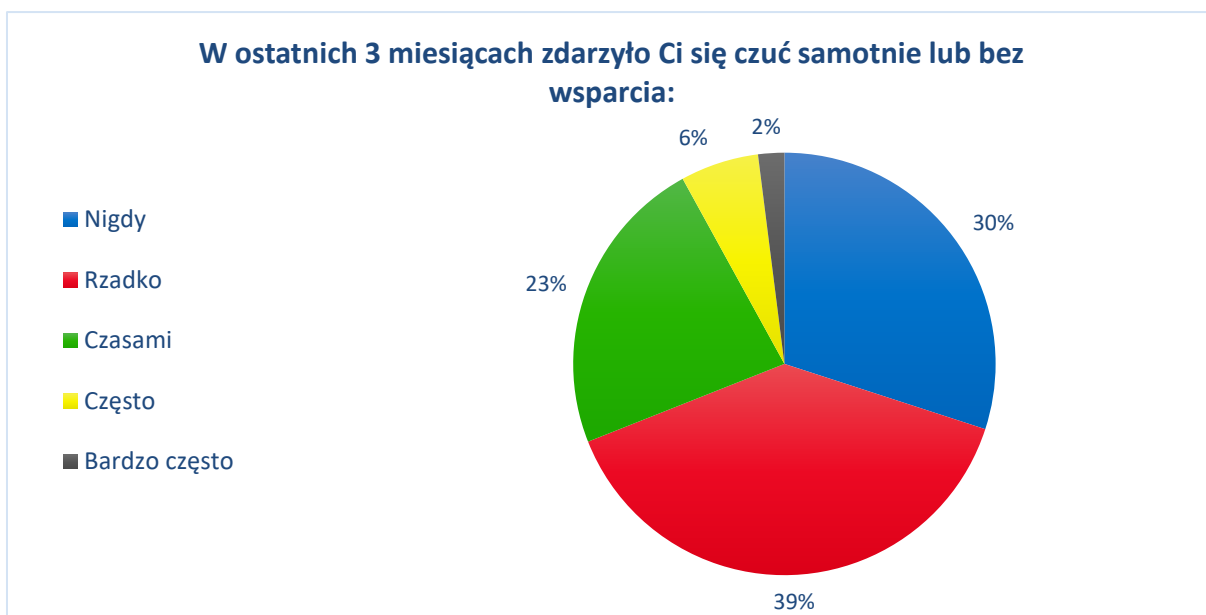
Uczniowie czują się bardzo lub raczej bezpiecznie na co dzień (tak podaje łącznie 81%). Natomiast 17% czuje się średnio bezpiecznie, a pozostałe 2% raczej mało bezpiecznie.

Wykres 21. Poczucie bezpieczeństwa uczniów na co dzień



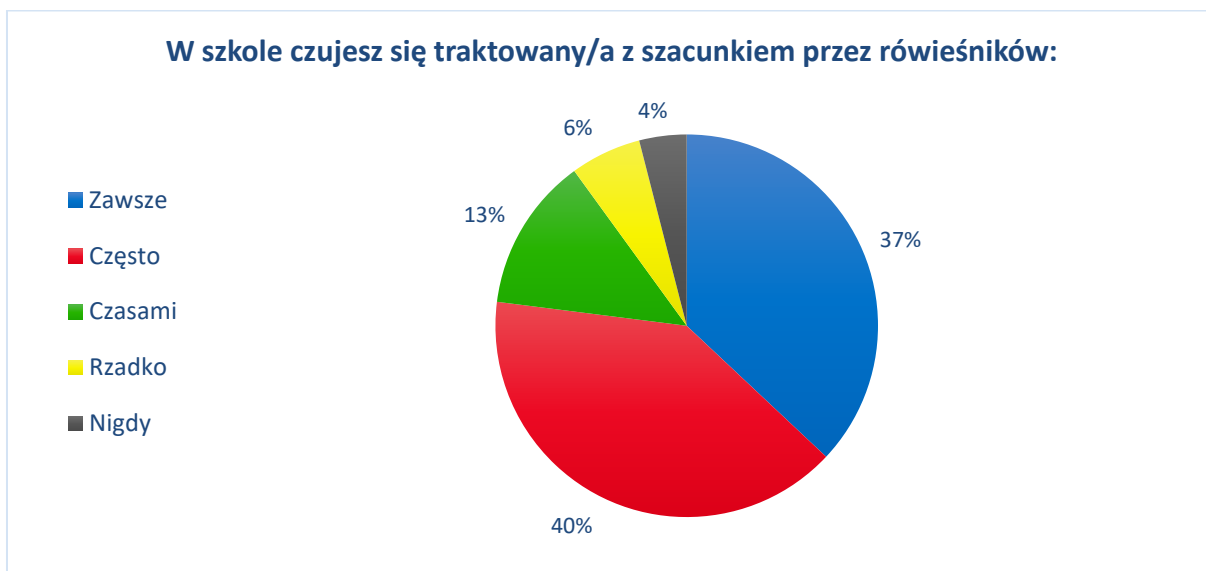
1/3 uczniów (30%) nigdy nie czuje się osamotniona. Oznacza to, że takie poczucie, chociaż w różnym stopniu, ma pozostałe 70% badanych uczniów. W tym 23% czuje się osamotniona czasami, 6% często, a 2% bardzo często. Największa grupa (39%) badanych uczniów twierdzi, że rzadko czuje się osamotniona.

Wykres 22. Poczucie osamotnienia wśród uczniów



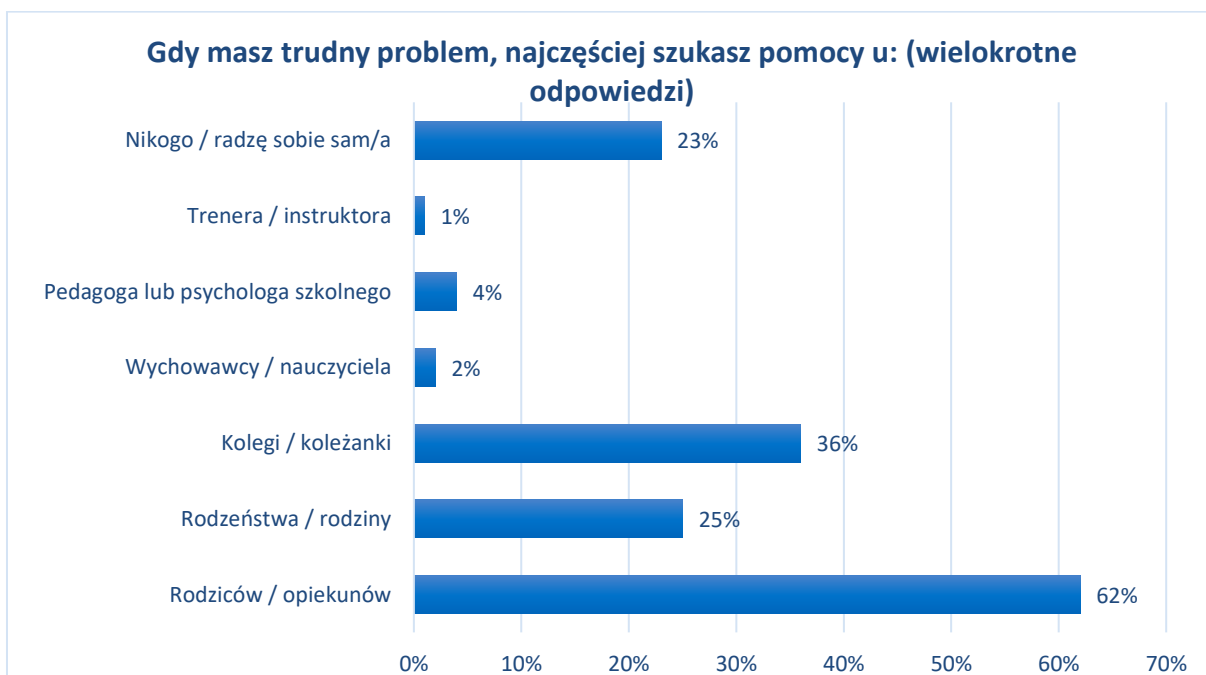
Uczniowie w większości uważają, że zawsze lub często są traktowani przez rówieśników z szacunkiem (tak podaje łącznie 77%). Natomiast 13% przyznaje, że są traktowani tak czasami, 6%, że rzadko, a pozostałe 4%, że nigdy.

Wykres 23. Poczucie szacunku wśród uczniów



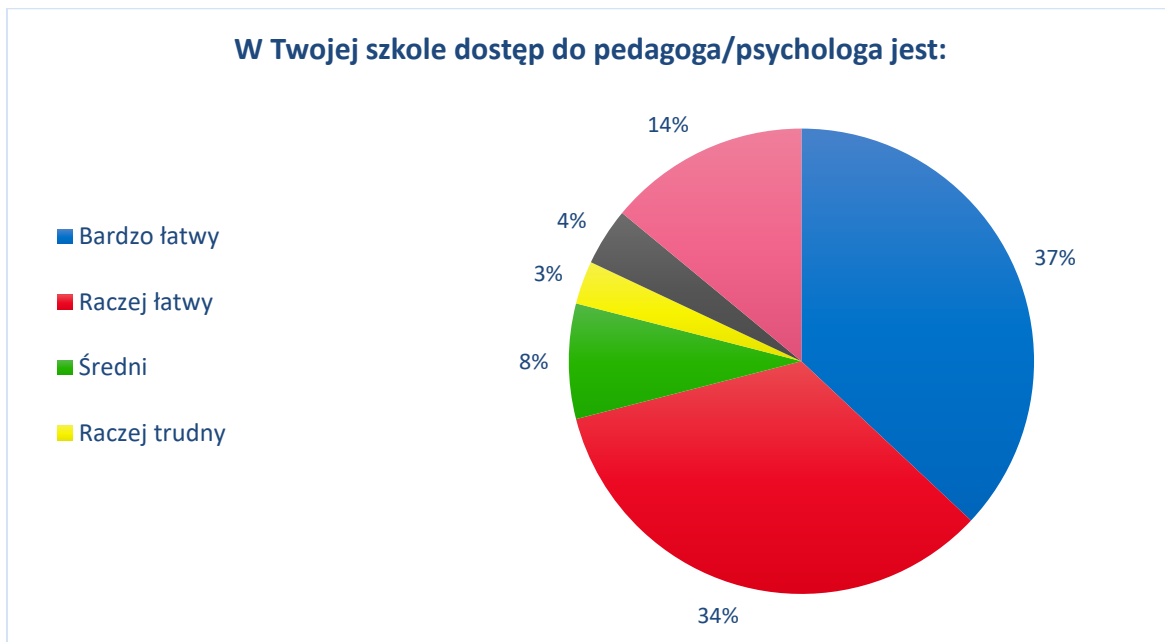
W razie różnych, trudnych sytuacji uczniowie mają zdecydowanie największe zaufanie do rodziców i opiekunów (62% odpowiedzi). Na drugim miejscu znaleźli się koledzy i koleżanki (36%). Najmniejszym zaufaniem uczniów cieszą się trenerzy i instruktorzy (1%) oraz wychowawcy i nauczyciele (2%).

Wykres 24. Zaufanie uczniów do osób dorosłych w trudnych sytuacjach



Większość uczniów ocenia, że dostęp do pedagoga/psychologa w ich szkole jest bardzo łatwy lub raczej łatwy (łącznie 71%).

Wykres 25. Dostęp do pedagoga/psychologa w szkole



Ponad połowa (55%) uczniów deklaruje, że raczej wie, w jakich miejscach może uzyskać wsparcie w trudnych sprawach, a 27% zdecydowanie wie, co daje łącznie 82% ankietowanych uczniów. Natomiast 10% raczej nie ma takiej wiedzy, a 8% zdecydowanie nie, co łącznie daje 18% badanych.

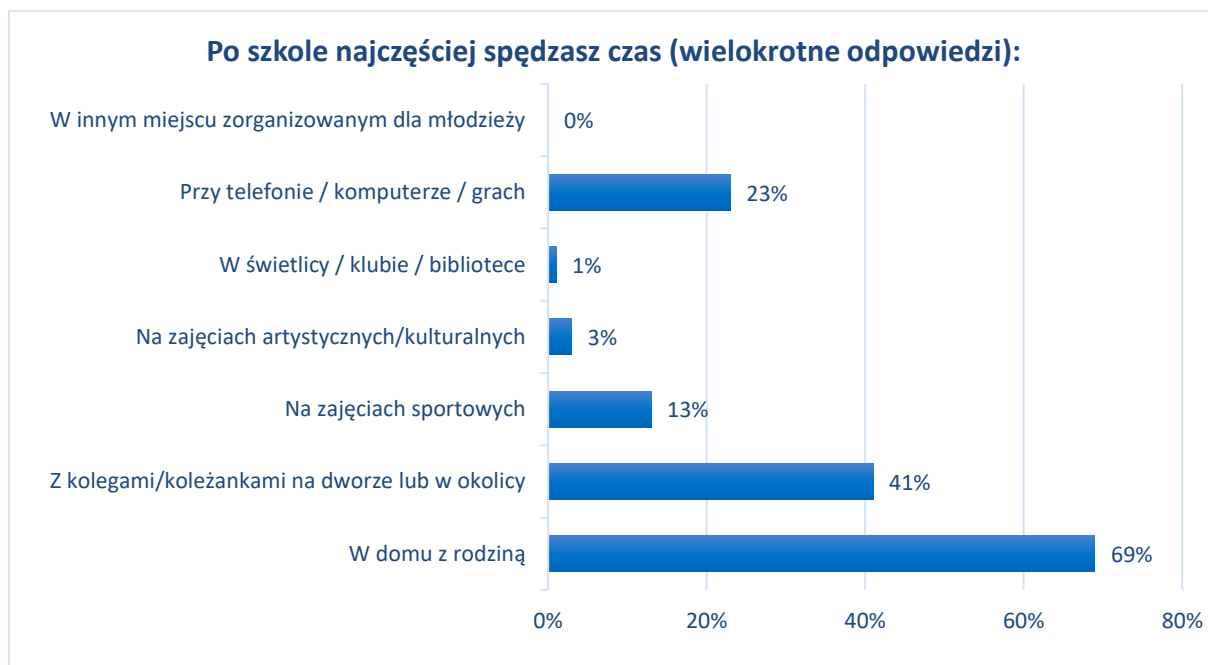
Wykres 26. Wiedza uczniów o tym, gdzie w gminie można uzyskać wsparcie w trudnych sprawach



III 3. 3. Czas wolny

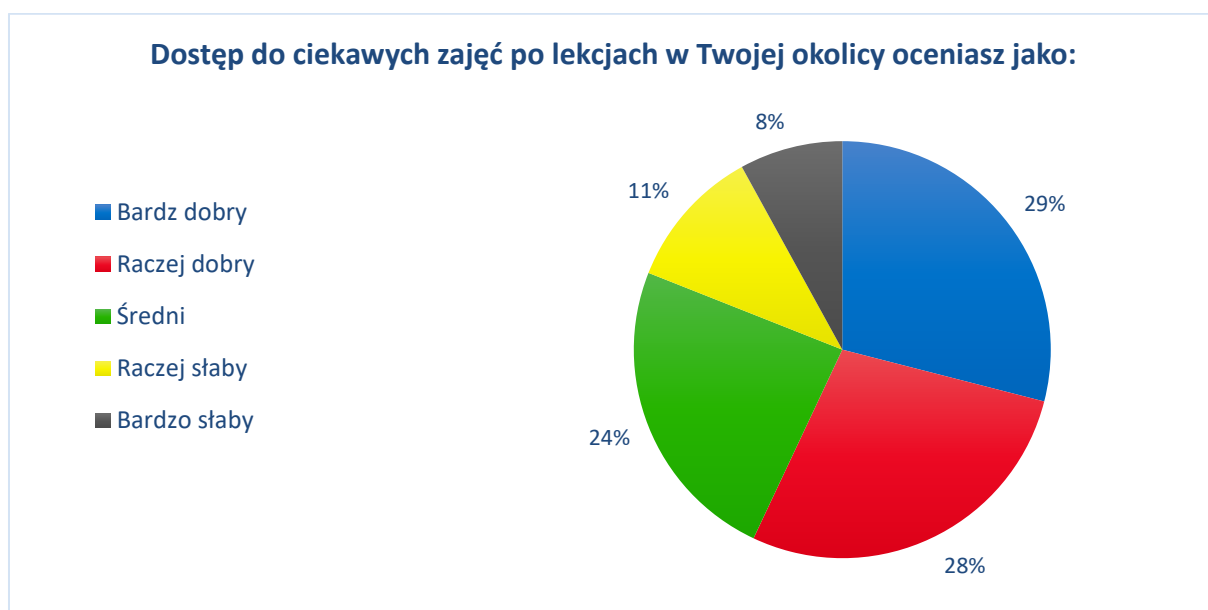
Uczniowie najczęściej spędzają czas wolny w domu z rodziną (69%), a najrzadziej w miejscach zorganizowanych dla młodzieży (0%) oraz w świetlicy, klubie, bibliotece (1%).

Wykres 27. Najczęstsze miejsca spędzania wolnego czasu przez uczniów



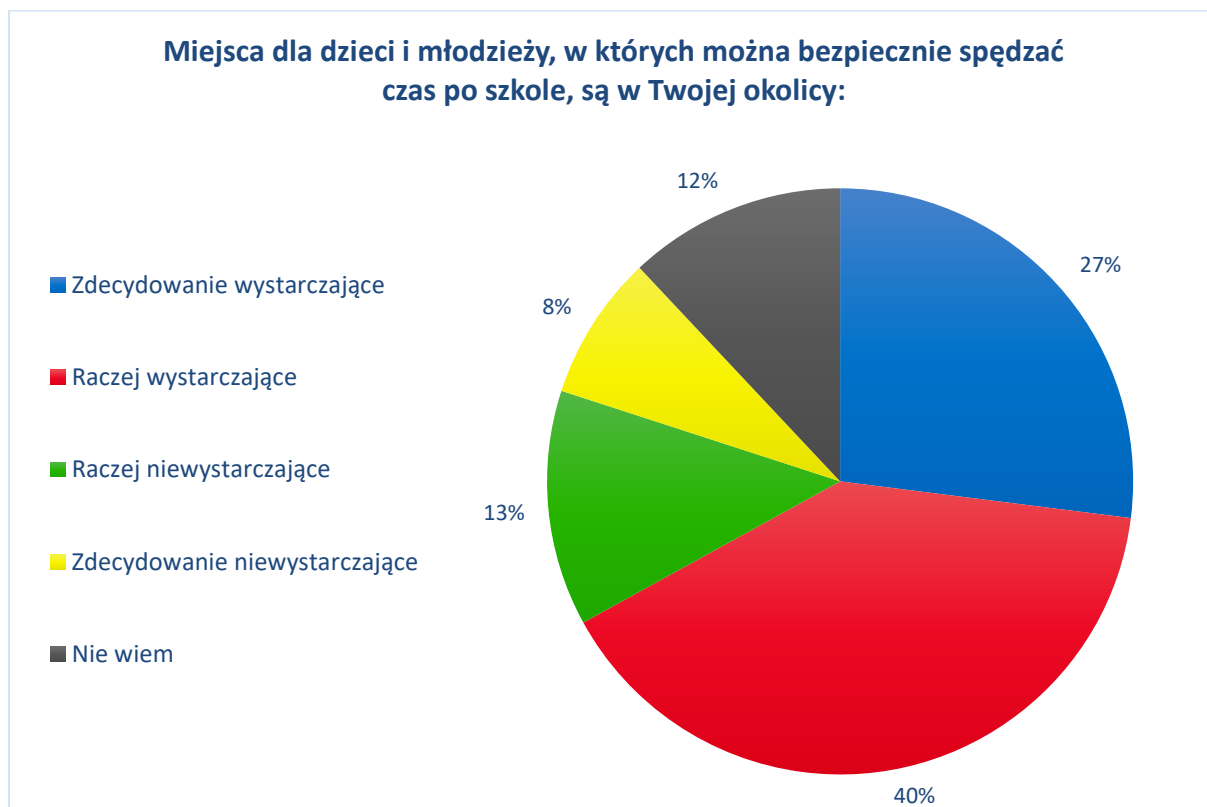
Zdaniem ponad połowy (57%) badanych uczniów dostęp do ciekawych zajęć pozalekcyjnych jest w gminie bardzo dobry lub raczej dobry. W ocenie 24% jest on średni, a pozostałe łącznie 19% nie jest zadowolona z dostępu do zajęć po lekcjach.

Wykres 28. Poziom dostępu do ciekawych zajęć po lekcjach



W ocenie łącznie 67% ankietowanych uczniów liczba miejsc w gminie w których można bezpiecznie spędzać czas po szkole jest zdecydowanie lub raczej wystarczająca. Niezadowolonych jest w sumie 21%, a pozostałe 12% przyznaje, że nie ma wiedzy na ten temat.

Wykres 29. Ocena nt. miejsc dla dzieci i młodzieży, w których można bezpiecznie spędzać czas po szkole



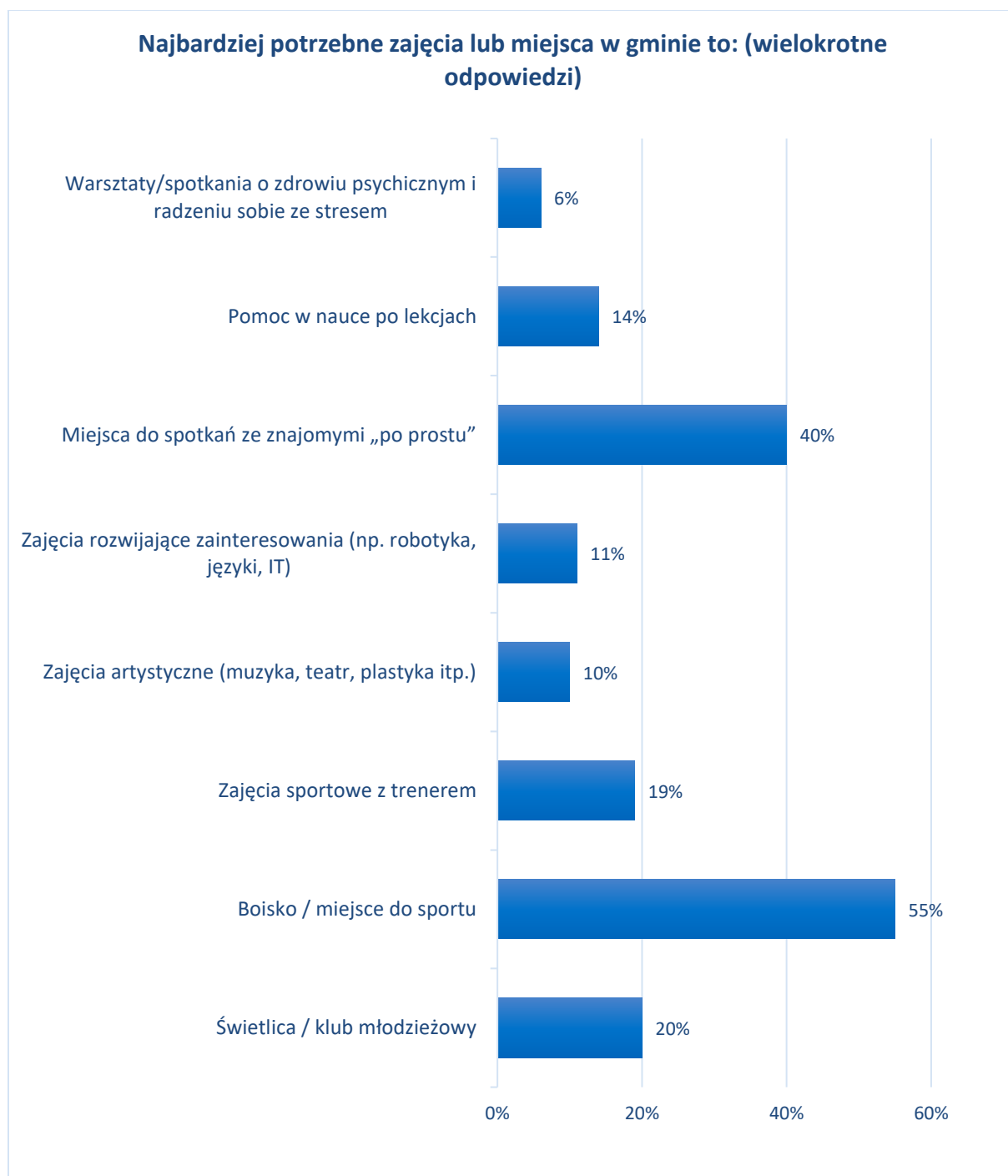
III 3. 4. Działania rekomendowane przez uczniów

Zapytano uczniów o podanie najbardziej potrzebnych rodzajów zajęć lub miejsc w gminie Ciechanów.

Jedyną odpowiedź, która uzyskała ponad połowę odpowiedzi to boisko lub inne miejsce do sportu (55%).

W drugiej kolejności uczniowie sygnalizują brak miejsca do spotkań ze znajomymi (40%).

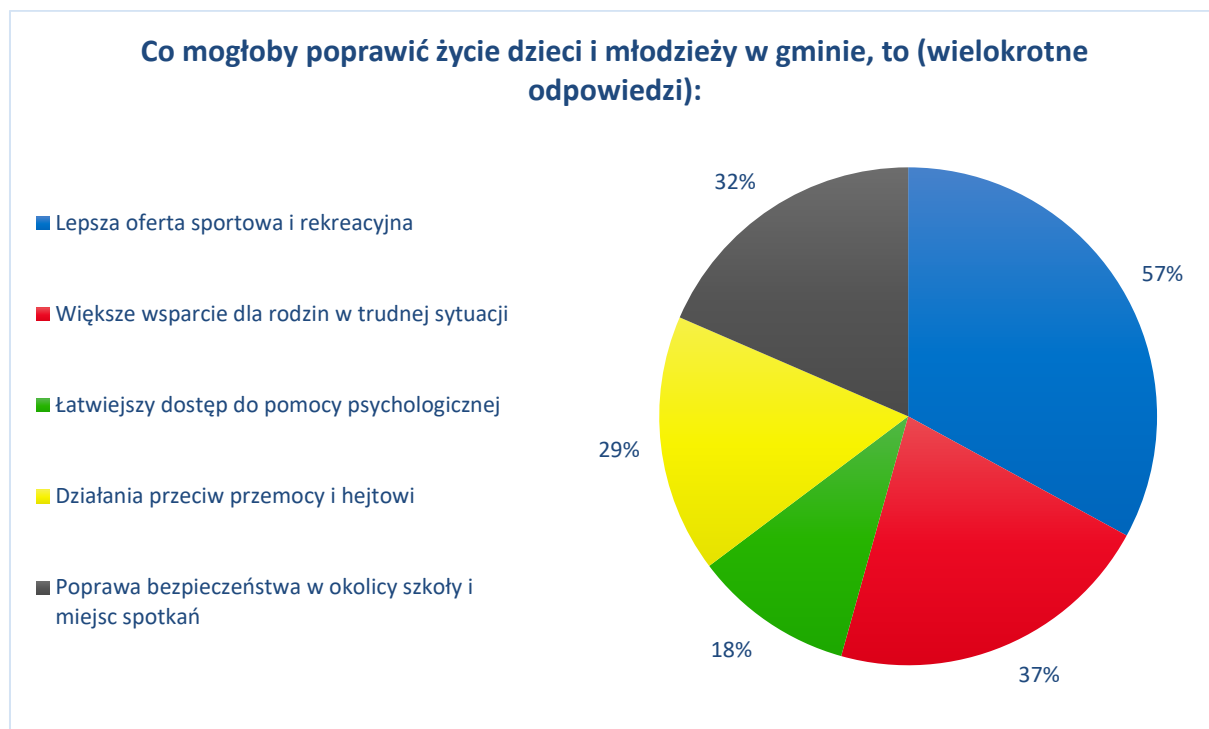
Wykres 30. Najbardziej potrzebne zajęcia lub miejsca w gminie zdaniem uczniów



W ostatnim pytaniu poproszono uczniów o wskazanie działań, które mogą poprawić życie dzieci i młodzieży w gminie. Najczęściej podawano, że należy ulepszyć ofertę sportową i rekreacyjną (57% odpowiedzi).

W drugiej kolejności jest to wsparcie rodzin w trudnej sytuacji (37%), a w trzeciej poprawa bezpieczeństwa w okolicach szkoły i miejsc spotkań (32%).

Wykres 31. Działania mogące poprawić życie dzieci i młodzieży w gminie



III 4. Podsumowanie

Tab. 1. Potrzeby społeczne w świetle badań ankietowych populacji Gminy Ciechanów - podsumowanie

LP.	DIAGNOZOWANY OBSZAR	WNIOSKI Z BADANIA
1.	OSOBY STARSZE	- Niemal wszyscy badani dorośli mieszkańcy gminy wskazali na problemy osób starszych jako istotne w życiu społeczności lokalnej (zdaniem 59% to problemy bardzo istotne, a 37% raczej istotne, co daje łącznie 96%). - Zdaniem 78% badanych głównie osoby starsze zamieszkałe w gminie wymagają opieki i wsparcia.
2.	RODZINY I DZIECI, W TYM DZIECI Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ	- W świetle największej liczby (37%) odpowiedzi najbardziej potrzebną formą wsparcia dla rodzin i dzieci jest w gminie zapewnienie opieki dla dzieci w szkołach i przedszkolach. W drugiej kolejności mieszkańcy rekomendują wsparcie specjalistyczne dla dzieci (36%), a w trzeciej zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej (34%). - Zdaniem ponad połowy (57%) badanych uczniów dostęp do ciekawych zajęć pozalekcyjnych jest w gminie bardzo dobry lub raczej dobry. W ocenie 24% jest on średni, a pozostałe łącznie 19% nie jest zadowolona z dostępu do zajęć po lekcjach. - Najbardziej potrzebne zajęcia lub miejsca w gminie zdaniem uczniów to boisko lub inne miejsce do sportu (55%). W drugiej kolejności uczniowie sygnalizują brak miejsca do spotkań ze znajomymi (40%). - W ostatnim pytaniu poproszono uczniów o wskazanie działań, które mogą poprawić życie dzieci i młodzieży w gminie. Najczęściej podawano, że należy ulepszyć ofertę sportową i rekreacyjną (57% odpowiedzi).

		W drugiej kolejności jest to wsparcie rodzin w trudnej sytuacji (37%), a w trzeciej poprawa bezpieczeństwa w okolicach szkoły i miejsc spotkań (32%).
3.	OSOBY W KRYZYSIE PSYCHICZNYM	• W opinii 85% badanych mieszkańców zagrożenie kryzysem psychicznym stanowi bardzo istotny lub raczej istotny problem w społeczności lokalnej. • Zdaniem 62% badanych osoby w kryzysie psychicznym zamieszkałe w gminie wymagają opieki i wsparcia. • Zdaniem ponad połowy ankietowanych najbardziej potrzebne formy wsparcia dla osób w kryzysie psychicznym to: poradnictwo psychologiczne (73% osób) i grupy wsparcia (53%). • 1/3 ankietowanych uczniów (30%) nigdy nie czuje się osamotniona. Oznacza to, że takie poczucie, chociaż w różnym stopniu, ma pozostałe 70% badanych uczniów. W tym 23% czuje się osamotniona czasami, 6% często, a 2% bardzo często. Największa grupa (39%) badanych uczniów twierdzi, że rzadko czuje się osamotniona.
4.	OSOBY W KRYZYSIE BEZDOMNOŚCI	• Ponad połowa badanych mieszkańców gminy uznała bezdomność za lokalny problem (zdaniem 25% to problem bardzo istotny, a 27% raczej istotny, co daje łącznie 52%). • Zdecydowanie najwięcej mieszkańców (62%) opowiedziało się za potrzebą wsparcia osób w kryzysie bezdomności poprzez zorganizowanie punktu pomocy doraźnej. W drugiej kolejności jest to praca socjalna i realizacja programów wychodzenia z bezdomności (56%).
5.	OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI	• Ankietowani dorośli mieszkańcy w bardzo wysokim stopniu dostrzegają problem długotrwałych chorób i niepełnosprawności w społeczności gminy (zdaniem 59% to problemy bardzo istotne, a 34% raczej istotne, co daje łącznie 93%). • Zdaniem 75% badanych osoby z niepełnosprawnościami zamieszkałe w gminie wymagają opieki i wsparcia.

Opracowanie własne

IV Realizacja usług społecznych w gminie

W poniższej tabeli przedstawiono najważniejsze informacje na temat działań instytucji pomocowych w terenie gminy.

Tab. 2. Działania Gminy Ciechanów w zakresie polityki społecznej (stan na 31.12.2025 r.)

Obszar danych	Opis danych	Dane do uzupełnienia przez jednostkę
Struktura demograficzna klientów		
	Liczba klientów korzystających z usług instytucjonalnych (DPS, placówki opiekuńczo-wychowawcze)	11
	Struktura wiekowa klientów (dzieci, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami)	Dzieci- 7-17 lat Seniorzy- 60-85 lat Osoby z niepełnosprawnościami – 40-80 lat
	Liczba klientów objętych usługami środowiskowymi	40
	Liczba osób oczekujących na usługi środowiskowe	5
Obecne formy wsparcia		
	Liczba instytucji opieki instytucjonalnej w regionie	4
	Rodzaje oferowanych usług (np. dzienne domy pomocy, schroniska)	DPS, dom dziecka, placówka opiekuńczo-wychowawcza socjalizacyjna, schroniska dla osób bezdomnych na terenie innych gmin
	Dostępność usług środowiskowych (opieka w domu, wsparcie rodzinne)	GOPS realizuje opiekuńcze usługi środowiskowe w miejscu zamieszkania, SUO dla dzieci autystycznych, program Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością, Asystent rodziny
	Zakres oferowanych usług opiekuńczych (opieka domowa, wsparcie rodzin)	Usługi w miejscu zamieszkania, asystent rodziny
Kadra i zasoby		
	Liczba pracowników (opiekunowie, specjaliści, asystenci)	1 asystent rodziny, 7 asystentów osób z niepełnosprawnościami, 4 opiekunki środowiskowe, fizjoterapeuta, pedagog.
	Kwalifikacje kadry w zakresie pracy z osobami w środowisku	Kadra posiada kwalifikacje do pracy z osobami w środowisku, 1 osoba została wskazana przez rodzinę
	Liczba przeszkolonych pracowników w zakresie deinstytucjonalizacji	6
Infrastruktura i zasoby finansowe		
	Liczba miejsc w placówkach instytucjonalnych	W zależności od możliwości placówek powiatowych,

		gmina nie posiada własnych placówek
	Stan techniczny infrastruktury	Stan placówek powiatowych - dobry
	Koszty funkcjonowania placówek instytucjonalnych	Za podopiecznych w placówkach powiatowych gmina płaci rocznie ok. 500000,00 zł
	Budżet na usługi instytucjonalne i środowiskowe	Budżet na usługi środowiskowe – 200000,00 zł + instytucjonalne – 500000,00 zł.
Zapotrzebowanie na usługi		
	Liczba osób oczekujących na wsparcie środowiskowe	20
	Potencjał rozwoju usług opartych na społeczności lokalnej (np. mieszkania wspierane)	Gmina nie posiada mieszkań wspierających i chronionych
Współpraca z innymi podmiotami		
	Współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami zdrowia, edukacji	Sanepid, Specjalistyczny szpital wojewódzki, Liceum medyczne, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Ciechanowie, OSP
	Inicjatywy współpracy z lokalną społecznością	Klub senior+, 3 świetlice socjoterapeutyczne dla dzieci (komisja alkoholowa), wolontariat we współpracy ze szkołami podstawowymi
Opinia społeczności i klientów		
	Badania satysfakcji klientów instytucji opieki	Wiecej usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania
	Potrzeby rodzin osób objętych opieką	Nie przeprowadzano takich badań
	Opinia społeczności na temat dostępności usług	Wiecej godzin usług opiekuńczych, ale barierą jest ich odpłatność
	Opinia społeczności na temat dostępności usług	Objęcie usługami stacjonarnymi większej ilości osób starszych, niepełnosprawnych (fizjoterapeuta, psychiatra, psycholog, prawnik)
Strategie rozwoju i bariery		
	Plany rozwoju usług środowiskowych	Objęcie usługami stacjonarnymi większej ilości osób starszych, niepełnosprawnych
	Identyfikacja barier w rozwoju deinstytucjonalizacji	Rozwój usług jest kosztowny dla gminy, co roku jednak gmina stara się rozszerzyć ofertę, szczególnie brakuje usług dla osób młodych, niepełnosprawnych
		Brak budynków w infrastrukturze gminy i środków finansowych na ich

	(kadrowe, infrastrukturalne, finansowe)	remont, wyposażenie i dostosowanie do rozwoju usług np. Warsztaty terapii zajęciowej, dzienny dom środowiskowy.
	Potrzeby szkoleniowe kadry	Potrzeba szkolenia kadry w zakresie nowych form usług społecznych.

Źródło: GOPS

V Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych

V 1. Obszary deinstytucjonalizacji usług, cele i kierunki działania

W poniższej tabeli sformułowano cele ogólne i szczegółowe wraz z przypisanymi do nich rodzajami działań, uwzględniając wnioski z przeprowadzonej diagnozy sytuacji społecznej, stanu usług społecznych oraz potrzeb społeczności lokalnej w Gminie Ciechanów.

Tab. 3. Obszary deinstytucjonalizacji usług i cele działania w Gminie Ciechanów na lata 2026-2028

OBSZAR 1		RODZINY I DZIECI	
Cel ogólny: Wsparcie rodzin w wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych			
Cel szczegółowy	Rodzaje działań	Źródła finansowania	Podmioty odpowiedzialne
1.1. Wsparcie rodziców w procesie wychowawczym dziecka	1.1.1. Zapewnienie dostępności do usług asystenta rodziny	Środki własne gminy, Środki zewnętrzne,	GOPS
	1.1.2. Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin w kryzysie	Środki własne gminy, Środki zewnętrzne	GOPS, NGO, Instytucje kultury, Inni realizatorzy
1.2. Wsparcie dla dzieci i młodzieży w rozwoju	1.2.1. Tworzenie i rozwój placówek wsparcia dziennego	Środki własne gminy, Środki zewnętrzne	GOPS, NGO, Instytucje kultury, Inni realizatorzy
	1.2.2. Realizacja działań promujących aktywne wzorce spędzania czasu wolnego i wypoczynku rodzinnego.	Środki własne gminy, Środki zewnętrzne	GOPS, NGO, Instytucje kultury, Inni realizatorzy
OBSZAR 2		OSOBY STARSZE	
Cel ogólny: Zabezpieczenie potrzeb osób starszych umożliwiające im samodzielne funkcjonowanie			

Cel szczegółowy	Rodzaje działań	Źródła finansowania	Podmioty odpowiedzialne
2.1. Wsparcie osób starszych w miejscu zamieszkania	2.1.1. Utworzenie usługi asystenta osobistego osoby starszej	Środki własne gminy, Środki zewnętrzne,	GOPS
	2.1.2. Usługa rehabilitacji w miejscu zamieszkania	Środki własne gminy, Środki zewnętrzne, Wpłaty beneficjentów	GOPS, NGO, Inni realizatorzy
	2.1.3. Utworzenie usług pomocy sąsiedzkiej	Środki własne gminy, Środki zewnętrzne	GOPS, NGO, Inni realizatorzy
	2.1.4. Transport <i>door to door</i> dla osób zależnych	Środki własne gminy, Środki zewnętrzne, Wpłaty beneficjentów	GOPS, NGO, Inni realizatorzy
	2.1.5. Mobilne usługi (np. fryzjera, kosmetyczki, „złotej rączki”)	Środki własne gminy, Środki zewnętrzne, Wpłaty beneficjentów	GOPS, NGO, Inni realizatorzy
2.2. Aktywizacja społeczna i integracja osób starszych	2.2.1. Kontynuacja i rozwój oferty Klubu Seniora	Środki własne gminy, Środki zewnętrzne, Wpłaty beneficjentów	GOPS, NGO, Instytucje kultury, Inni realizatorzy
	2.2.2. Tworzenie warunków do rozwoju wolontariatu seniorów	Środki własne gminy, Środki zewnętrzne	GOPS, NGO, Inni realizatorzy
OBSZAR 3	OSOBY W KRYZYSIE PSYCHICZNYM		
Cel ogólny: Zabezpieczenie potrzeb osób w kryzysie psychicznym oraz wsparcie ich rodzin będących			
Cel szczegółowy	Rodzaje działań	Źródła finansowania	Podmioty odpowiedzialne
3.1. Zapewnienie systemu wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w miejscu zamieszkania	3.1.1. Wsparcie psychologiczne w miejscu zamieszkania i online	Środki własne gminy, Środki zewnętrzne, Wpłaty beneficjentów	GOPS
	3.1.2. Utworzenie mieszkania wytchnieniowego	Środki własne gminy,	GOPS

		Środki zewnętrzne, Wpłaty beneficjentów	
	3.1.3. Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych	Środki własne gminy, Środki zewnętrzne, Wpłaty beneficjentów	GOPS
3.2. Edukacja i promocja w zakresie zdrowia psychicznego.	3.2.1. Organizowanie wydarzeń (kampanii, szkoleń, warsztatów) na temat zdrowego stylu życia fizycznego i psychicznego	Środki własne gminy, Środki zewnętrzne, Wpłaty beneficjentów	GOPS, NGO, Instytucje kultury, Inni realizatorzy
OBSZAR 4	OSOBY W KRYZYSIE BEZDOMNOŚCI		
Cel ogólny: Zapewnienie doraźnej i długoterminowej pomocy dla osób w kryzysie bezdomności.			
Cel szczegółowy	Rodzaje działań	Źródła finansowania	Podmioty odpowiedzialne
4.1. Udzielanie wsparcia w celu pomocy w wyjściu z kryzysu bezdomności	4.1.1. Prowadzenie punktu pomocy strretworkingowej (pomoc medyczna, higieniczna, rzeczowa, pralnia, prysznic).	Środki własne gminy, Środki zewnętrzne	GOPS, NGO, inni realizatorzy
	4.1.2 Wdrażanie planów wychodzenia z bezdomności	Środki własne gminy, Środki zewnętrzne	GOPS, NGO, inni realizatorzy
	4.1.3. Praca socjalna dla osób w kryzysie bezdomności	Środki własne gminy, Środki zewnętrzne	GOPS, NGO, inni realizatorzy
	4.1.4. Usługi wsparcia psychologicznego i prawnego	Środki własne gminy, Środki zewnętrzne	GOPS, NGO, inni realizatorzy
OBSZAR 5	OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI		
Cel ogólny: Zabezpieczenie potrzeb osób z niepełnosprawnościami umożliwiające im samodzielne funkcjonowanie			
Cel szczegółowy	Rodzaje działań	Źródła finansowania	Podmioty odpowiedzialne
5.1. Rozwój usług opiekuńczych i innych form wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami	5.1.1. Usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej.	Środki własne gminy, Środki zewnętrzne, Wpłaty beneficjentów	GOPS, NGO, inni realizatorzy,

	5.1.2. Usługi rehabilitacji w miejscu zamieszkania	Środki własne gminy, Środki zewnętrzne, Wpłaty beneficjentów	GOPS, NGO, Inni realizatorzy
	5.1.3. Mobilne usługi (np. fryzjera, kosmetyczki, „złotej rączki”)	Środki własne gminy, Środki zewnętrzne, Wpłaty beneficjentów	GOPS, NGO, Inni realizatorzy
	5.1.4. Realizacja online usługi poradnictwa prawnego i psychologicznego	Środki własne gminy, Środki zewnętrzne, Wpłaty beneficjentów	GOPS, NGO, Inni realizatorzy
	5.1.5. Usługi transportu <i>door to door</i>	Środki własne gminy, Środki zewnętrzne, Wpłaty beneficjentów	GOPS, NGO, Inni realizatorzy
5.2. Wsparcie rodzin i opiekunów faktycznych w sprawowaniu opieki nad osobami z niepełnosprawnością	5.2.1. Szkolenia rozwijające umiejętności opieki nad osobą z niepełnosprawnościami	Środki własne gminy, Środki zewnętrzne, Wpłaty beneficjentów	GOPS
	5.2.2. Opieka wytchnieniowa	Środki własne gminy, Środki zewnętrzne	GOPS

Opracowanie własne

V 2. Zasady realizacji Planu

Wdrażanie procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych na terenie gminy Ciechanów ma charakter strategiczny oraz długofalowy i służy przejściu od scentralizowanych instytucji do bardziej zindywidualizowanych i lokalnie dostępnych form wsparcia.

Podmiotami odpowiedzialnymi za wdrażanie celów przyjętych w Planie są władze gminy Ciechanów (w tym Wójt oraz wszystkie jego jednostki organizacyjne ze szczególną rolą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej).

W realizacji Planu kluczową rolę odgrywa wspólnota mieszkańców, będących zarazem głównym adresatem planowanych działań. Odbiorcy działań to również realizatorzy planowanych usług, czyli osoby i podmioty uznawane za wykonawców, wśród których należy wymienić m.in.: przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, członków NGO oraz mieszkańców gminy (np. w ramach usług pomocy sąsiedzkiej, wolontariatu).

V 3. Monitoring i aktualizacja

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Ciechanów na lata 2026-2028 podlega monitorowaniu, aby umożliwić weryfikowanie dokonywanych postępów i oceny efektywności procesu przenoszenia działań pomocowych z instytucji do środowiska lokalnego.

Za sprawą systemu monitoringu, gmina Ciechanów zyskuje możliwość skutecznego zarządzania procesem deinstytucjonalizacji, dostosowując środki rzeczowe oraz osobowe do realnych potrzeb mieszkańców. Monitoring Planu ma za cel kontrolę zgodności realizowanych zadań z celami, a także umożliwienie ewentualnej korekty (aktualizacji) zaplanowanych działań.

W ramach prowadzenia monitoringu Wójt Gminy Ciechanów może wyznaczyć koordynatora lub powołać zespół monitorujący. W skład zespołu wejdą przedstawiciele jednostek gminnych i podmiotów ekonomii społecznej.

Zakres monitoringu Planu wyznaczają cele ogólne i szczegółowe oraz zaplanowane w ich obrębie działania, zgodnie ze wskaźnikami podanymi w poniższej tabeli.

Tab. 4. Cele szczegółowe i wskaźniki ich realizacji w ramach Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Ciechanów na lata 2026-2028

CELE SZCZEGÓŁOWE	WSKAŹNIKI REALIZACJI
1.1. Wspieranie rodziców w procesie wychowawczym dziecka	- liczba zatrudnionych asystentów rodziny, - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego, - liczba godzin zrealizowanego poradnictwa specjalistycznego
1.2. Wsparcie dla dzieci i młodzieży w rozwoju	- liczba placówek wsparcia dziennego na terenie gminy - liczba dzieci korzystających z placówek wsparcia dziennego - liczba wydarzeń

2.1. Wsparcie osób starszych w miejscu zamieszkania	- liczba zatrudnionych asystentów osoby starszej, - liczba osób objętych wsparciem asystentów osoby starszej - liczba osób objętych poszczególnymi rodzajami wsparcia
2.2. Aktywizacja społeczna i integracja osób starszych	- liczba uczestników zajęć w Klubie Seniora - liczba i tematyka zrealizowanych zajęć, - liczba pozyskanych wolontariuszy
3.1. Zapewnienie systemu wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w miejscu zamieszkania	-liczba mieszkań wytnieniowych, - liczba osób, które skorzystały z mieszkania wytnieniowego -liczba osób korzystających ze wsparcia psychologicznego - liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych
3.2. Edukacja i promocja w zakresie zdrowia psychicznego.	- liczba zrealizowanych kampanii
4.1. Udzielanie wsparcia w celu pomocy w wyjściu z kryzysu bezdomności	-stworzenie punktu pomocy doraźnej dla osób w kryzysie bezdomności, - przybliżona liczba osób korzystająca ze wsparcia ww. punktu - liczba zrealizowanych Planów wychodzenia z bezdomności - liczba osób w kryzysie bezdomności objęta pracą socjalną -liczba osób w kryzysie bezdomności korzystająca z poradnictwa specjalistycznego
5.1. Rozwój usług opiekuńczych i innych form wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami	- liczba zatrudnionych asystentów osobistych osoby niepełnosprawnej, - liczba osób objętych wsparciem asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej - liczba osób korzystających z poszczególnych rodzajów usług
5.2. Wsparcie rodzin i opiekunów faktycznych w sprawowaniu opieki nad osobami z niepełnosprawnością	-liczba osób korzystających z opieki wytnieniowej - liczba zrealizowanych szkoleń, - liczba uczestników szkoleń

Opracowanie własne

V 4. Ewaluacja

Realizacja celów założonych w ramach niniejszego Planu będzie podlegała ustawicznej ewaluacji, czyli przez cały czas wdrażania Planu. Ewaluacja zostanie oparta na informacjach

ilościowych, w tym pochodzących w szczególności z raportów z kontroli i raportów z monitoringu Planu.

Celem ewaluacji jest zapewnienie nie tylko bieżących informacji na temat stanu realizacji Planu, ale głównie dokonanie oceny realnych rezultatów podejmowanych działań. Czynności ewaluacyjne będą prowadzone w trakcie ich realizacji, a także po ich zakończeniu.

V 5. Źródła finansowania

Przyjęcie oraz wdrożenie Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych w Gminie nie jest związane z wyodrębnieniem osobnego budżetu. Wydatki ponoszone na realizację poszczególnych działań nie mogą przekroczyć kwot określonych w corocznych uchwałach budżetowych Rady Gminy.

Działania przyjęte w niniejszych Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Ciechanów zostaną sfinansowane z poniższych źródeł:

- środki własne gminy Ciechanów,
- środki dotacyjne krajowe (w szczególności „Za życiem”, Fundusz Solidarnościowy, „Aktywni Seniorzy - ASY” na lata 2026-2028),
- środki zewnętrzne z budżetu UE,
- wpłaty wnoszone przez beneficjentów.

Suma wydatków z budżetu gminy Ciechanów wyniosła w 2024 roku 52,5 mln złotych, co daje 6,9 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost wydatków o 12.9% w porównaniu do roku 2023. Największa część budżetu gminy Ciechanów - 24.8% została przeznaczona na Dział 801 - Oświata i wychowanie. Dużą część wydatków z budżetu przeznaczona została na Dział 600 - Transport i łączność (21.6%) oraz na Dział 750 - Administracja publiczna (14.1%). Wydatki inwestycyjne stanowiły 11,2 mln złotych, czyli 21,3% wydatków ogółem. Suma dochodów do budżetu gminy Ciechanów wyniosła w 2024 roku 49,3 mln złotych, co daje 6,5 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost dochodów o 7% w porównaniu do roku 2023. Największa część dochodów wygenerował Dział 756 - Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek (54.3%). Duża część wpływów pochodzi z Dział 758 - Różne rozliczenia (17.7%) oraz z Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (6.9%). W budżecie gminy Ciechanów wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wynosiły 1,5 tys. złotych na

mieszkańca (22,9%), natomiast dochód z tytułu podatków dochodowych od osób prawnych wynosił 253 złotych na mieszkańca (3,9%)².

Aby określić w sposób realny i możliwe najbardziej przybliżony skalę kosztów realizacji działań niniejszego Planu, trzeba przyjąć za punkt wyjścia poziom wydatków poniesionych na realizowane obecnie usługi społeczne na terenie gminy.

W poniższej tabeli przedstawiono dostępne za 2024 r. dane o wysokości wydatków w zakresie pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej poniesione przez władze Gminy Ciechanów w 2024 roku.

Tab. 5. Wydatki poniesione w 2024 r. na działania z zakresu polityki społecznej w Gminie Ciechanów

Dział wydatków budżetowych		Kwota poniesionych wydatków (zł.)
Dział 852	Pomoc społeczna	2 591 313,00
Dział 851	Ochrona zdrowia	119 400,00.
Dział 854	Edukacyjna opieka wychowawcza	22 700,00.
Dział 853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	27 900,00.
RAZEM		2 761 313,00

Źródło: GUS³

V 6. Zasoby gminy

Mieszkańcy Gminy Ciechanów mają zapewnioną możliwość korzystania z wielu instytucji i podmiotów samorządowych na szczeblu gminnym, jak i powiatowym w zakresie radzenia sobie z problemami społecznymi.

Na terenie Gminy Ciechanów działają:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej
- Grupy diagnostyczno-pomocowe,
- Klub Senior+ w Gumowie,
- świetlice socjoterapeutyczne dla dzieci.

² Źródło, GUS, https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ciechanow#finanse-publiczne

³ Więcej: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Ciechanow

VI Podsumowanie i uzasadnienie

W myśl art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1214) do zadań własnych gminy należy podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych. Władze Gminy Ciechanów biorą pod uwagę znaczenie i wartość procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych rozumianego zgodnie ze Strategią Rozwoju Usług Społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035r.), przyjętą uchwałą nr 135 Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2022 r.

Proces deinstytucjonalizacji usług społecznych służy zapewnieniu potrzebnych mieszkańcom usług w środowisku, tak aby mogli samodzielnie funkcjonować, bez konieczności kontaktu z podmiotami opieki instytucjonalnej i całodobowej. W zamian proces deinstytucjonalizacji usług społecznych daje zadowolenie klientom, którzy otrzymują wsparcie w miejscu zamieszkania, dzięki któremu mogą w miarę możliwości funkcjonować samodzielnie w swoim środowisku.

Niniejszy Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Ciechanów na lata 2026-2028 został przygotowany jako odpowiedź na obecne społeczne zapotrzebowanie, w tym starzenie się społeczeństwa, zmiany na rynku pracy oraz przemiany w obrębie życia rodziny.

Spis wykresów

Wykres 1. Płeć dorosłych mieszkańców	9
Wykres 2. Wiek mieszkańców	9
Wykres 3. Wykształcenie mieszkańców	10
Wykres 4. Aktywność zawodowa mieszkańców	11
Wykres 5. Istotne problemy w środowisku lokalnym	11
Wykres 6. Grupy mieszkańców wymagających pilnej opieki – średnia zajmowanego miejsca w skali od 1 do 10, gdzie 1 oznacza "najpilniejsza" a 10 - "najmniej pilna"	13
Wykres 7. Grupy mieszkańców wymagających pilnej opieki – procentowe wartości średniej w skali od 1 do 10, gdzie 1 oznacza "najpilniejsza" (100%) a 10 - " najmniej pilna" (0%)	13
Wykres 8. Korzystanie przez mieszkańców z pomocy społecznej	15
Wykres 9. Wiedza mieszkańców na temat usług społecznych	15
Wykres 10. Źródła wiedzy mieszkańców na temat usług społecznych w gminie	16
Wykres 11. Rozumienie pojęcia deinstytucjonalizacji przez mieszkańców	19
Wykres 12. Opinia mieszkańców na temat deinstytucjonalizacji	19
Wykres 13. Najlepsza wg mieszkańców forma pomocy osobom potrzebującym	20
Wykres 14. Wiedza mieszkańców na temat realizacji różnorodnych usług społecznych w gminie	18
Wykres 15. Najpilniejsze formy wsparcia dla rodzin i dzieci w gminie	21
Wykres 16. Najlepsze formy rozpowszechniania wiedzy na temat usług społecznych w społeczności lokalnej	17
Wykres 17. Identyfikacja pomocy potrzebnej dla osób w kryzysie psychicznym	22
Wykres 18. Identyfikacja pomocy potrzebnej dla osób w kryzysie bezdomności	23
Wykres 19. Płeć uczniów	24
Wykres 20. Samopoczucie uczniów w miejscu zamieszkania	24
Wykres 21. Poczucie bezpieczeństwa uczniów na co dzień	25
Wykres 22. Poczucie osamotnienia wśród uczniów	25
Wykres 23. Poczucie szacunku wśród uczniów	26
Wykres 24. Zaufanie uczniów do osób dorosłych w trudnych sytuacjach	26
Wykres 25. Dostęp do pedagoga/psychologa w szkole	27
Wykres 26. Wiedza uczniów o tym, gdzie w gminie można uzyskać wsparcie w trudnych sprawach	27
Wykres 27. Najczęstsze miejsca spędzania wolnego czasu przez uczniów	28
Wykres 28. Poziom dostępu do ciekawych zajęć po lekcjach	28
Wykres 29. Ocena nt miejsc dla dzieci i młodzieży, w których można bezpiecznie spędzać czas po szkole	29
Wykres 30. Najbardziej potrzebne zajęcia lub miejsca w gminie zdaniem uczniów	30
Wykres 31. Działania mogące poprawić życie dzieci i młodzieży w gminie	31

Uzasadnienie

Z ogólnopolskich wytycznych tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych wynika, że proces deinstytucjonalizacji powinien dotyczyć rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności.

Proces ten miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania. Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych dotyczy analizy najważniejszych potrzeb osób oczekujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu tj. osób starszych, z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie psychicznym i ich rodzin, dzieci w rodzinach dysfunkcyjnych. Posiadanie LPDUS jest kierunkiem do wprowadzenia zmian modelu opieki z instytucjonalnego na środowiskowy, podniesienia jakości usług, zwiększenia ich dostępności oraz zminimalizowania wykluczenia społecznego wśród osób wymagających wsparcia.

Powyższy dokument jest często warunkiem koniecznym do uzyskania dofinansowania ze środków zewnętrznych (np. unijnych).

W związku z powyższym przyjęcie uchwały w sprawie opracowania pn. „Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Ciechanów na lata 2026-2028 jest uzasadnione.